

Polletni delovni rezultati se v celoti ne skladajo z zastavljenim planom

Izboljšajmo uspešnost v drugem delu leta

Ob zaključku polletnega poslovanja povzemamo iz poročila poslovnega organa po vsebini strnjene ugotovitve, da so:

1. Rezultati gospodarjenja sicer pozitivni, nikakor pa ne zadovoljivi.

2. Samoupravni organi tozgov, DSODSP in DO sprejeli ukrepe, po katerih moramo za izboljšanje tega stanja.

— povečati proizvodnjo donosnejših izdelkov,

- uvajanje novih izdelkov,
- ukiniti nedonosne izdelke,
- maksimalno spoštovati dobavne roke,
- povečati izvoz,
- obdržati nivo zaposlenosti in boljše izkoriščanje delovnega časa,
- povečati produktivnost dela, ki je v upadanju,
- modernizirati delo z manjšo opremo domače proizvodnje, pri tem pa storiti vse, da uvozimo prepotrebne stroje za izvozni program,
- boljše izkoriščati proizvodne kapacitete,
- zmanjševati porabo materiala in surovin,
- nadomestiti drage materiale s cenejšimi,
- določiti normative za porabo materialov in izvajati kontrolo izvajanja,
- zmanjšati delo v režiji v proizvodnji in zlasti administraciji.

Zunanji vplivi na pogoje gospodarjenja so regulirani s spremembo dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1981, ki omogoča manjše zaostajanje rasti osebnih dohodkov za rastjo dohodka.

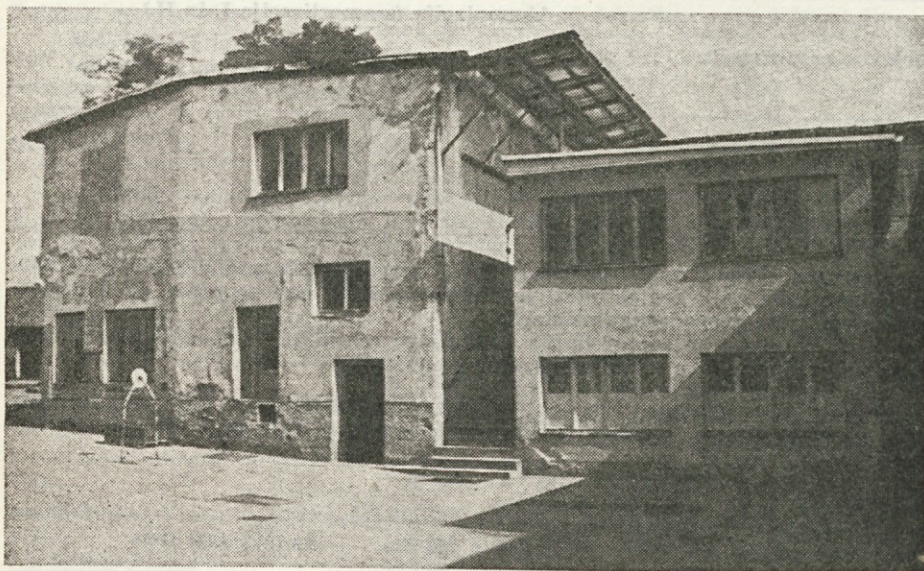
Da so ugotovitve poslovnih organov točne, nam kaže tudi primerjava rezultatov dela in gospodarjenja v prvem polletju z rezultati v delovnih organizacijah, ki smo jih primerjali že ob zaključnem računu 1980 in ob prvem trimesečju letošnjega leta.

Izvoz v DO Stol še vedno zelo zaostaja za izvozom drugih primerjalnih delovnih organizacij. Povečanje izvoza v strukturi realizacije in na delavca je največje v Meblu. V DO Stol smo v strukturi realizacije izvoz povečali s 6,8 odst. na 8,1 odst., vendar smo še vedno daleč pod povprečjem v Unilešu, ki znaša 14,4 odstotka.

V naši delovni organizaciji si prizadevamo za večji izvoz, pri čemer smo pri dohodku izgubili okoli 10 mio din. Z upoštevanjem navedenega lahko ugotovimo, da je dohodek letos manjši kot lani okrog 24 mio din. Ob upoštevanju enakih kriterijev lani in letos je dohodek porastel za 7 odst., planiran pa je 16 odst. Prodaja je ob koncu julija pod planom le za 0,8 odst., medtem ko je v polletju bila za 2 odst. Boljše osebne dohodke bomo imeli le, če bomo sprejete ukrepe izvajali vsi zaposleni, ker smo jih zato tudi sprejeli.

A.2. Celotni prihodek v primerjavi s porabljenimi sredstvi in delež dohodka kot pokazatelja ekonomičnosti (v odst.).

(Nadaljevanje na 2 strani)

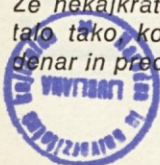

Pred zgraditvijo novega upravnega poslopja je bila stara upravna zgradba središče Stolovega dogajanja. V majhnih prostorih se je stiskala večija služb. Tehnična, priprava dela, kadrovska služba, prodaja, obračun osebnih dohodkov in druge.

Z razširitvijo proizvodnih oddelkov in stalnim naraščanjem števila delavcev so se morale nujno razširiti tudi skupne službe. Stari prostori so že zdavnaj postali pretesni, precej teh delavcev se je drenjalo po zasilnih prostorih v proizvodnji in tam opravljalo svoje delo.

S preselitvijo skupnih služb v novo zgradbo je stara izgubila dolgoletno pomembnost.

Danes je v njej neko zasilno skladišče, v glavnem pa je prazna in čaka na ureditev. Sem bi se morala preseliti ambulanta in zobozdravstvena služba. Že nekajkrat smo bili odločeni, da bo ta stvar urejena, vendar je doslej ostalo tako, kot je. Zgradba sameva in čaka na obnovitev. Za to je potreben denar in precej dela.

(Nadaljevanje s 1. strani)

V obdobju januar—junij 1981 smo v DO Stol ustvarili 953,5 mio celotnega prihodka, kar je 11 odst. več kot v lanskem prvem polletju in 7 odst. manj kot smo planirali. Ustvarili smo 228,3 mio din dohodka, planirali 257,2 mio din, to je 1 odst. več kot v lanskem istem času in 11 odst. manj kot smo predvideli. Dohodek na delavca znaša 139.290 din in se je povečal le za 3 odst. ter je 8 odst. manjši od planiranega.

Akumulacija to je pospešena amortizacija (13,34 mio din), poslovni sklad (7,96 mio din) in sredstva rezerv (5,21 mio din) je za 7,35 mio din manjša od planiranja (planirali 33,86 mio din, dosegli 26,51 mio din). Porabljena sredstva naraščajo za 4 odst. hitreje od celotnega prihodka, kar je zelo slabo. Varčevanju moramo v razpravah posvetiti posebno skrb, ne le v besedah, temveč v dejanjih. V strukturi celotnega prihodka je bil dohodek lani v istem času 26,50 odst. (C. D. 855,90 mio din, D. 226,79 mio din), letos 23,94 odst. (c. p. 953,5 mio din, D. 228,3 mio din).

V prvem polletju izkazujemo najslabšo ekonomičnost od primerjanih organizacij. Medtem ko sta Novoles in Meblo v primerjavi z izračunom za prvo trimesečje ekonomičnost močno izboljšala, smo mi dosegli ravno nasprotno — ekonomičnost smo v tem času poslabšali. Celotni prihodek v primerjavi s porabljenimi sredstvi je padel od 138,7 odst. na 131,5 odst., delež dohodka v celotnem prihodu pa od 27,9 odst. na 23,9 odst. Na tak padec ekonomičnosti v drugem trimesečju med drugim vpliva zmanjševanje učinka prevrednotenja zalog 1. 1. 1981., a učinek bo manjši, kolikor bo daljše obračunsko obdobje.

Imamo možnost ekonomičnost izboljšati predvsem s smotrno porabo surovin in materialov ter s kvalitativnim delom.

Poletja je konec, s tem tudi počitnic, minil je glavni čas dopustov, vendar kljub temu ohranimo v sebi spomine na cvetoče travnike, na morske širjave in modre globine neba — in še najdemo čas za sprehode v naravo, ki so nenadomestljiva sprostitev pred delom v tovarni!

A. KAZALCI ZA IZKAZOVANJE REZULTATOV DELA DELAVCEV IN POSLOVANJA

A.1. Prihodki na tujem trgu (izvoz)

Delovna organizacija	IZVOZ	
	v % od celotne realizacije	na delavca v dinarjih
Stol	8,1	42.921
Novoles	22,5	116.808
Meblo	17,2	116.738
Industrija Uniles	14,4	92.837

Delovna organizacija	Celotni prihodek v primerjavi s porabljenimi sredstvi	Delež dohodka v celotnem prihodu
Stol	131,5	23,9
Novoles	150,1	33,4
Meblo	137,0	27,0
Industrija Uniles	137,5	27,3

A.3. in A.4. Kazalci produktivnosti in rentabilnosti

Delovna organizacija	Dohodek		Akumulacija na delavca (v din)
	na delavca (v din)	v primerjavi s povprečno uporab. posl. sred. (%)	
Stol	143.946	20,3	25.742
Novoles	173.134	23,7	51.816
Meblo	183.174	13,8	46.442

A.6. in A.7. Kazalci akumulativnosti

Delovna organizacija	Akumulacija (z amortizacijo I. in II.)	
	v primerjavi z dohodkom (%)	v primerjavi s povprečno uporabljenimi poslovnimi sredstvi (%)
Stol	18,1	3,6
Novoles	29,9	7,1
Meblo	25,4	3,4
Industrija Uniles	27,4	5,3

Od vseh primerjanih organizacij dosegamo najslabšo produktivnost in akumulativnost. Edino v rentabilnosti je Meblo slabši od nas, se pravi, da s poslovnimi sredstvi ne gospodarimo najslabše.

V akumulaciji je zaradi boljše primerjave zajeta tudi amortizacija, obračunana po predpisanih in nad predpisanimi stopnjami.

C. PODATKI IN KAZALCI O RAZPOREJANJU DOHODKA TER OBLIKOVANJU SREDSTEV ZA OSEBNE DOHODKE, SKUPNO PORABO IN AKUMULACIJO

C.1. Dohodek

Delovna organizacija	Dohodek v 000 din	Indeks 1981:1980
Stol	228.298	100,7
Novoles	424.870	126,7
Meblo	537.068	113,2
Industrija Uniles	2.413.057	117,6

Tudi v rasti dohodka močno zaostajamo za drugimi organizacijami.

Razporejena sredstva čistega dohodka za:

C.2. Osebnih dohodkov

Delovna organizacija	v 000 din	% od dohodka	Povprečni mesečni neto OD na delavca
Stol	115.192	50,4	8.883
Novoles	198.902	46,8	9.119
Meblo	239.856	44,6	9.988
Industrija Uniles	1.058.928	43,9	9.266

Zaposleni po velikostnih razponih čistega osebnega dohodka

marec 1981			julij 1981		
do	6.000,00	65	do	6.000,00	4
6.001,00 —	7.000,00	218	6.001,00 —	7.000,00	44
7.001,00 —	8.000,00	358	7.001,00 —	8.000,00	166
8.001,00 —	9.000,00	346	8.001,00 —	9.000,00	278
9.001,00 —	10.000,00	203	9.001,00 —	10.000,00	279
10.001,00 —	11.000,00	108	10.001,00 —	11.000,00	209
11.001,00 —	12.000,00	52	11.001,00 —	12.000,00	131
12.001,00 —	13.000,00	25	12.001,00 —	13.000,00	60
13.001,00 —	14.000,00	20	13.001,00 —	14.000,00	52
14.001,00 —	15.000,00	9	14.001,00 —	15.000,00	27
15.001,00 —	16.000,00	11	15.001,00 —	16.000,00	24
16.001,00 —	30.000,00	29	16.001,00 —	30.000,00	59
30.001,00 —	99.999,99	—			

Kljub temu, da imamo od primerjanih delovnih organizacij najnižje osebne dohodke, zanje porabimo največji delež dohodka.

C.3. Skupno porabo v TOZD (brez sredstev za stanov. gradnjo)

Delovna organizacija	v 000 din	% od dohodka	na delavca din
Stol	10.310	4,5	6.424
Novoles	9.591	2,3	3.911
Meblo	23.389	4,3	7.969
Industrija Uniles	79.636	3,3	5.782

C.4. Sredstva za stanovanjsko gradnjo

Delovna organizacija	v 000 din	% od dohodka	na delavca din
Stol	4.126	1,8	2.571
Novoles	9.383	2,2	3.827
Meblo	7.551	1,4	2.573
Industrija Uniles	49.672	2,1	3.606

Za splošni del skupne porabe smo izločili več, za stanovanjski del pa manj sredstev kot znaša povprečje v Unilesu. O teh razporeditvah odločajo v mejah določil resolucije in dogovorov samoupravnih organov in skladu s potrebami in doseženim čistim dohodkom v delovni organizaciji.

C.5. Sredstva za akumulacijo

Delovna organizacija	iz čistega dohodka z amortizacijo I. in II.		
	v 000 din	indeks v 000 din 1981:1980	indeks 1981:1980
Stol	14.347	62,1	41.316
Novoles	102.885	150,2	127.052
Meblo	64.307	134,9	136.306
Industrija Uniles	427.126	129,3	661.422

TOZD v DO STOL so dosegle:

TOZD	% rasti dohodka	delež izvoza v celotnem prih.	možni odstotek rasti OD	doseženi odstotek rasti OD
1	8	31,5	do 20	17,6
2	-23	8,8	do 20	21,6
3	1	0,9	do 20	15,5
4	80	16,6	40	16,5
5	-10	—	do 20	12,8
8	14	—	do 20	19,8
9	4	—	do 20	11,7
skupne službe	9	—	do 20	12,8

Od primerjalnih organizacij smo samo v Stolu za akumulacijo razporedili manj sredstev kot v preteklem letu v istem obdobju.

Analizirani podatki kažejo, da moramo zelo nujno izvajati ukrepe samoupravnih organov, naštetih v ugotovitvah poslovnih organov, kajti le tako bo mogoče doseči rezultate na nivoju drugih rezultatov v Unilesu.

Rast osebnih dohodkov je v skladu s spremenjenim dogovorom o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1981, ki omogoča rast osebnih dohodkov do 20 odst. tudi tistim delovnim organizacijam, ki ne dosegaajo ustrezne rasti dohodka.

Odstotek rasti osebnih dohodkov se računa za osebne dohodke v skupnem znesku za tozd, ne za osebni dohodek na delavca.

Iz tabele je razvidno, da je edino za TOZD 4 izračunan možni odstotek rasti na osnovi dovolj visoke rasti dohodka, vsem ostalim pa rast osebnih dohodkov omogoča spremenjen dogovor.

Z možnostjo rasti osebnih dohodkov do 20 odst. kljub manjši rasti dohodka se ne smemo uspravati, saj bi to destimulativno vplivalo na storilnost dela. Dvajset odstotna rast osebnih dohodkov pa tudi ni zadostna, saj je iz tabele razvidno, da je TOZD 2 tudi ta odstotek prekoračil.

INVESTICIJE

Investicijska vlaganja potekajo v skladu s sprejetim planom. Pomembni naložbi v PE-8 smo se zaradi tržnih razmer odpovedali.

Tapetniška delavnica je zaključena in predračunska vrednost ni prekoračena (okoli 79 mio din). Prav tako je končana nova kuhinja v vrednosti okoli 28,7 mio din, končana ograja TOZD-2 in pred priključkom za obratovanje nova TP.

Glede zaostritev v investicijski politiki smo v naši DO pravočasno končali, sfinancirali in stavili v obratovanje vse investicije. V 1981. letu je v teku adaptacija stare tapetniške delavnice za delavce TOZD-5 v vrednosti 1,28 mio din v planu 1,48 mio din, do sedaj porabljeno 800.000 din. Krivilnica je zaključena, vendar moramo dokončati montažo VF agregata s stiskalnico za kriviljenje (agregat naročen in plačan 450.000 din. Stiskalnico delajo v TOZD-5) in VF agregat s stiskalnico za laminiran program (agregat naročen, plačan 750.000 din, postopek za uvozno dovoljenje stiskalnice v teku).

Vinko Gobec
Angelca Kržan

Bi morali, bi morali...

***

Delavcu za strojem je treba dati spodbudno besedo in zgled!

***

Ne le razpravljati, temveč tudi ukrepati!

Uniles Primerjalni kazalci rezultatov poslovanja sozda za prvo polletje

Ti kazalci so obravnavani predvsem na osnovi primerjalnih kazalcev rezultatov poslovanja prvega polletja 1981 s prvim polletjem 1980 in so izkazani:

- po posameznih v Uniles združenih delovnih organizacijah,
- kot seštevek ali povprečje za proizvodne delovne organizacije,
- zbirnik za SOZD Uniles kot celoto.

Tak način prikazovanja ekonomskih rezultatov poslovanja omogoča medsebojno primerjavo, bodisi med posameznimi delovnimi organizacijami, bodisi napram SOZD kot celote oziroma povprečje v okviru SOZD UNILES.

Ker gre v konkretni obravnavi za zbirni polletni obračun SOZD Uniles (do 30. 6. 1981) se v nadaljnjem naslanjamo predvsem na naslednje zbirne podatke:

CELOTNI PRIHODEK je Uniles kot celota dosegel v prvi polovici leta 1981 v vrednosti 15,3 milijarde din in je bil v primerjavi s I. polletjem leta 1980 večji za 31,9 odst. Nadpovprečno rast celotnega prihodka (nad 40 odst.) so dosegle naslednje delovne organizacije: Javor, Krasoprema, Liko in Hoja. V okviru celotnega prihodka se je prodaja in skupni prihodek dosežen s prodajo na domačem trgu v prvi polovici leta 1981 povečal za 51 odst. Nadpovprečno rast so imele tu naslednje organizacije: Iztok, Javor, Liko, Meblo, Novoles, Hoja in Lesnina.

Prodaja oziroma prihodki doseženi v izvozu pa so se v prvi polovici leta 1981 povečali za 29 odst. Nadpovprečen porast so dosegli: Liko, Marles, Novoles in Stol.

2. PORABLJENA SREDSTVA so se v prvi polovici leta 1981 povečala za 39,9 odst. Pri tem naj omenimo, da je bil ta porast pri organizacijah velik, kar pomeni, da so pri teh organizacijah stroški naraščali v prvi polovici leta 1981 hitreje kot celotni prihodek. Vzrok tega povečanja je porast cen domačih in uvoženih repromaterialov. Povečana poraba sredstev ima za posledico manjši doseženi dohodek in čisti dohodek.

Amortizacija po predpisani minimalni stopnji za prvo polovico leta 1981 je večja za 32,3 odstotka.

3. DOSEŽENI DOHODEK se je v Unilesu kot celoti v prvi polovici leta 1981 povečal za 19,6 odst. doseženi čisti dohodek pa le za 17 odst.

Nekrite obveznosti iz dohodka in čistega dohodka, so se v prvi polovici leta 1981 povečale za 457,8 odst. (in to pri: Marlesu, Meblu in Lesnini) ter znaša v absolutnem znesku 13,6 mio din. Razporeditev dohodka po namenu (prispevki in davki) so se povečali za 24,6 odstotka.

4. RAZPOREJENI ČISTI DOHODEK pa je bil v prvi polovici leta 1981 naslednji:

- v maso sredstev za osebne dohodke je bilo razporejeno 15,3 odst. več sredstev;
- v sklad skupne porabe (stanovanjski in splošni del) je bilo razporejeno ca. 15 odst. manj sredstev kot prvo polovico lanskega leta;

- v rezervni sklad je bilo razporejenih 20 odst. več sredstev;

- v poslovni sklad je bilo razporejeno 40 odst. več sredstev;

- za akumulacijo je bilo razporejeno 37,8 odst. več sredstev kot v prvi polovici leta 1980;

- povprečno izplačani osebni dohodki mesečno na delavca pa so se povečali za 20,9 odst. in je dosegel v prvi polovici povprečni mesečni osebni dohodek na delavca vrednost 9.456,00 din.

Od kazalcev delovnih in poslovnih rezultatov pa navajamo naslednje:

- dohodek na delavca se je povečal v prvi polovici leta 1981 za 19 odst.

- dohodek v primerjavi s povprečno uporabljenimi sredstvi na delavca se je zmanjšal za 10 odst.,

- čisti dohodek na delavca se je povečal za 16,5 odst.,

- akumulacija s povprečno uporabljenimi sredstvi se je povečala za 3 odstotke,

- povprečno število zaposlenih izračunano iz ur v SOZD Uniles se je povečalo za 0,4 odst. in je 16.275 delavcev.

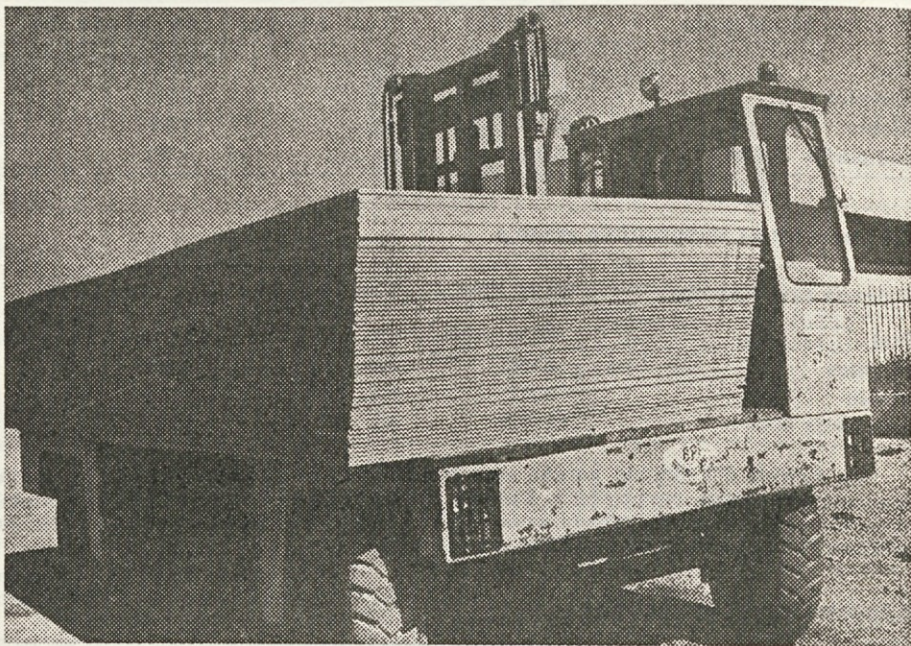
5. IZPOLNITEV PLANA razporejanja dohodka v letu 1981 za SOZD Uniles Ljubljana za II. trimesečje 1981 je naslednji:

- dohodek je dosežen 46,8 odst.,
- izplačani čisti osebni dohodki so doseženi 47,3 odst.,

- sredstva za akumulacijo iz čistega dohodka so doseženi 42,8 odst.

Na splošno lahko ugotovimo, da je bilo poslovanje združenih organizacij in s tem SOZD Uniles kot celote v prvi polovici leta 1981 dobro, delitev dohodka je bila v skladu z družbeno usmeritvijo in ne nazadnje: stabilizacijska naravnost je bila v delovnih kolektivih Unilesa aktualno prisotna skozi celo prvo polletje 1981.

Gustav Šimic

Malo starejši delavci se bodo še dobro spomnili, da smo ob pričetku uporabe iverk za elemente polskovnega pohošstva te plošče ročno razkladali s kamionov. Dokler so bili formati iverk manjši, je še šlo za silo, ob uvedbi večje dimenzije (543 x 205 centimetrov) pa je postal ročen transport iverk resen problem. Posebno pri debelini 25 mm, kjer je ena plošča težka okoli 200 kg.

Kaj kmalu smo ugotovili, da se tako ročno razkladanje, kjer je delavec plačan na ur, ne izplača ne tovarni in ne delavcu in smo se poizkušali domeniti za delo »na čez«. Vendar je bilo tudi tukaj dovolj problemov. Razkladalci so res garali in tovor razložili v precej krajšem času, vendar so bili po delu tako preznojeni in utrujeni da tisti dan za drugo delo niso bili.

Ing. Miloš Pristov je v Stolu prvi predlagal, da bi poizkusili s strojnimi razkladanjem iverk s kamionov. Sprva je bil tudi tak način raztovarjanja zelo težaven. Uporabljali smo manjše bočne vilicarje s prekratimi in premalo narazen postavljenimi vilicami, brez vseh izkušenj pa so bili tudi vozniki vilicarjev. Ti so trdili, da je razkladanje z vilicarjem nemogoče in zaradi izredno gladkih plošč, ki rade zdrsejo, tudi izredno nevarno. Prav so imeli: prav tem šoferjem se moramo zahvaliti, da ni prišlo s temi premajhnimi vilicarji do hude nesreče.

V proizvodnji uporablja znatno največ iverk tozd 2. Za transport ima že nekaj let specialni orjaški bočni vilicar z močno razmaknjenimi in dovolj dolgimi vilicami. Naenkrat dvigne skoraj 10 kub. metrov iverk. Z njim opravljamo razkladalna dela in dovoz materiala na deponijo pri formatni žagi.

Skoraj ves transport iverk z vilicarjem opravi voznik Jože Žulič. Pri delu ni nikoli »fujast«, prav tak način pa je tu nujno potreben. Izredno velik in težak tovor je potrebno previdno dvigniti in transportirati, da so varni delavci, pa tudi stroj in drugo delovno okolje. Z marljivim delom je mogoče s tem vilicarjem transportirati vsakršno količino iverk, ki jih Stol v sedanjih razmerah potrebuje.

Večjo oviro pri transportu iverk z velikim vilicarjem predstavlja skladišče iverk, ki je bilo zgrajeno pred nabavo tega stroja.

Družbena samozaščita je zaščita skupnih interesov, dobrin in dela

Samoupravljanje pravnoprav pomeni podružbljanje oblasti in je le eden od mnogoterih vidikov podružbljanja. Tudi ljudska obramba, ki je bila še pred nedavnim strogo centralizirana državna institucija, prehaja vedno bolj v naše vsakdanje življenje ali bolje; prehaja v naše navade in obnašanje in vedno bolj prerašča v srž družbene samozaščite.

Dosti o družbeni samozaščiti govorimo, malokdaj pa se vprašamo, kaj to sploh pomeni. Po eni strani ne iščemo odgovora na to vprašanje zato, ker nam je blizu, ker nam je kolikor toliko poznano, po drugi strani pa si zastavljamo vprašanje, kaj vse pa obsega družbena samozaščita.

Poenostavljena predpostavka družbene samozaščite je delovati v mejah, ki jih družba dovoljuje. Odstopanje od tega ni dovoljeno in kdor dovoljene meje s svojim obnašanjem in delovanjem prestopi, krši družbene norme.

Zakaj pravnoprav kršimo dovoljene norme?

Družba je prav tako, kot naše telo, živ organizem, ki ima polno sovražnikov. Telo napadajo bolezenske klice, družbo pa njej tuje ideje in akcije. V obeh primerih se mora ali telo ali družba braniti tujega, neprimerne in sovražnega vpliva. Zato ustvarja obrambne organizme, s katerimi se upira tujemu, nezaželenemu vplivu.

Živimo v taki družbi, ki smo si jo z ljudsko revolucijo sami izbrali in izdelali do stopnje, na kateri smo sami svoja oblast. Medsebojna razmerja, pa naj bo to v delovni organizaciji, krajevni skupnosti in vse naprej do federacije, si urejamo sami. Nihče za nas ne misli ne »vlada« za nas ali namesto nas, ampak si v danih ekonomskih, socialnih in političnih razmerah sami

ustvarjamo pogoje za naše delo in življenje.

Takšen način obnašanja in medsebojnega delovanja je samoupravni način, ki pa nitj znotraj sistema niti navzven ne ustvarja idealnih ljudi, brez različnih interesov in zahtev. Tako kot v vsaki družbi, se tudi v samoupravni družbi kažejo različni interesi, prevladujejo pa vedno močnejši; močnejši pa ni v vsakem primeru najboljši, najbolj zdrav. Zato si je družba zgradila obrambni mehanizem, ki naj skrbi, da bodo škodljivi vplivi za družbo čim manjši, da jih bo mogoče takoj, ko se pojavijo, odstraniti.

Zadnji primeri sovražnega delovanja proti samoupravljanju in neodvisnosti so kosovski dogodki, kjer je, na Kosovem namreč, družbena samozaščita popolnoma odpovedala. Odpovedala je zato, ker ni bila speljana do slehernega občana.

Občasno preverjanje naših samozaščitnih pripravljenosti in samozaščitne

ga delovanja ter sposobnosti je nujno. Kajti, če rečemo »Nič nas ne sme presenetiti«, potem nas resnično ne sme nobena situacija, pa čeprav je še tako huda, spraviti iz ravnotežja. Če obsojamo tistega, ki si prisvaja — ali pa kar recimo krade — družbeno ali privatno imovino, bomo tembolj obsojali tistega, ki bo s protisocialističnimi in sovražnimi idejami in gesli kršil naš red. Dovolj je namreč samoupravnih poti, po katerih usklajujemo naše notranje osebne in kolektivne interese, vse ostalo pa mora naleteti na naš odkrit in trd odpor in ustvariti učinkovito protiakcijo.

Družbena samozaščita naj postane ogledalo naših prizadevanj za boljši gospodarski položaj slehernega od nas. Čim bolj bo družbena samozaščita delovala, večja bo gotovost, da bomo lahko v miru, brez strahu za bodočnost nas samih in naših otrok, kalili naše ekonomske osnove dela. Zdrava in trdna je samo tista družba, ki ima dobro gospodarsko osnovo, to pa je mogoče ustvariti le s trdim in odločnim delom, ki ga pa moramo vsi ščititi z našo družbeno zavestjo. Družbena samozaščita je samoupravna, ki bo tolikšna garancija za mir in delo, kolikor bo leta učinkovito delovala.

Konrad Vavpotič

Na sliki je tov. Štefan Korošec, član CK ZKS, Stolov direktor Vinko Gobec in vodja naše službe varstva pri delu Boris Demšar.

Posnetek je s sestanka, ki ga je organiziral Uniles z namenom, da bi udeleženci spregovorili o problemih gospodarjenja, posebej pa o problematiki izvoza in možnostih, kako bi izvoz še povečali. Sprva je dr. Krašovec podrobno prikazal stanje in dosežene rezultate o izvozu v Unilesu ter predložil tudi planske obveznosti do konca leta.

Potem, ko so predstavniki Unilesa obrazložili izvozno dejavnost v posameznih delovnih organizacijah, navedbi težav, s katerimi se srečujejo v proizvodnji, kjer je vedno bolj občutno pomanjkanje lesa, ki se je kot osnovna surovina v lesni industriji podražil za več kot 2-krat, je spregovoril tudi tov. Štefan Korošec, ki je sicer pohvalno ocenil izvozno dejavnost v Unilesu, posebej pa opozoril na trenutno težko zunanje-trgovinsko in plačilno bilanco in glede na to omenil nove mere za pospeševanje izvoza ter tudi predlagal, naj bi izvozniki skušali do konca leta skrajšati plačilne roke in tako dosegli večje prilive. Posvet je bil uspešen in je prikazal prizadevanja za večji izvoz.

Koliko lažje in prijetneje bi bilo v tovarni, če bi probleme zares nepriestransko reševali in pogledali tudi te žave pri sosedu.

***

»Lahko mi izračunajo, kolikšna je moja plača po mojem plačilnem razredu, nihče pa ne more izračunati, koliko sem v resnici zaslužil!«

***

Ste že na katerem sestanku slišali, da bi kak razpravljalec posegel v svoje slabo delo in pomanjkljivosti!

***

*Stavek iz našega Informatorja:
V vseh tozdih je uspešnost upadla!*

Razgovor s predsednikom SOZD Uniles tov. Tonetom Krašovcem

Pred kratkim ste bili zbrani za predsednika sestavljene organizacije združenega dela Uniles. Od takrat opažamo precej večjo aktivnost SOZDA, katerega član je tudi naša delovna organizacija, zato je prav, da vam damo besedo tudi na straneh našega glasila.

1. Tov. Krašovec, kolikor vemo ste nasprotnik »papirnatih SOZD«, ki jih pri nas ni malo. Posebno SOZD, ki so nastajale z združevanjem prej popolnoma samostojnih DO, ki med seboj niso bile poslovno dosti povezane, so često problematične. Tudi Uniles doslej ni še polno zaživel, zato nam pro-

simo odgovorite na nekoliko provokativno vprašanje — ali bo Uniles v bodoče postal učinkovita sestavljena organizacija ali ima za to pogoje in možnosti?

Če pogledamo poslovne rezultate združenih DO, bi lahko rekli, da smo SOZD Uniles kot seštevek dosežkov bili poslovno dokaj učinkoviti, vendar je povezovanje v okviru SOZD k temu malo prispevalo.

Trdno sem prepričan, da skupne naloge iz sporazuma o temeljih plana v bistvu temeljijo na skupnih interesih in smo jih sposobni v kar največji meri uresničiti. Zato SOZD Uniles ima pogoje, da zraste v čvrst in učinkovit poslovni sistem. Nihče me ne more spreobrniti v prepričanju, da je vse odvisno le od naše skupne volje, od pripravljenosti za sodelovanje, od iskrenosti in skupnega spoznanja, da pri takem čvrstem sodelovanju velja načelo, da trikrat ena ni tri, ampak več — štiri ali pet. Seveda nimam iluzij, da se lahko rezultati dosejajo od danes do jutri, čeprav je tudi to ponekod mogoče. Po mojem mnenju bi lahko že prihodnje leto prihranili lepe denarce, če bi npr. skupno nabavljali nekatere re-promateriale, če bi skupno organizirali več propagandnih akcij, nastopov na trgu itd.

Bistvene vezi našega sodelovanja pa bodo seveda nastajale šele na osnovi vsebinskih dohodkovnih odnosov, predvsem pri skupnih naložbah, uveljavljanju načela skupnega prihodka med proizvodnjo in trgovino itd. Torej moramo skupno planirane naloge postopoma, vendar dosledno in zavzeto uresničevati. Tako bo tudi kmalu postalo jasno, če je morda katera od združenih organizacij vključena v Uniles le zato, da ima pred družbo navidezno kritje, za katerim pa deluje podjetniško, po svoje. Kljub mnogim težavam imam vtis, da vse bolj prevladuje spoznanje o skupnih interesih in nujnosti uresničevanja skupnih nalog v okviru SOZD. Osnova vseh teh interesov mora biti skupna pripravljenost za usklajevanje

proizvodnih programov in to je za nas odločilna, čeprav ne enkratna preizkušnja. Gre za stalno nalogo, za stalen napor za večjo učinkovitost.

Naj še dodam mnenje, ki sem ga slišal v nedavnem razgovoru z enim izmed republiških funkcionarjev: »SOZD Uniles ima edinstveno možnost, da zaživi s polno vsebino, ker lahko nastopa na trgu dejansko s kompleksno ponudbo. Ne poznam nobene druge SOZD horizontalno povezanih delovnih organizacij v Sloveniji, ki bi ji celovitost in kakovost proizvodnih programov dajale na njenem področju take možnosti povezovanja in skupnega nastopa kot jih ima Uniles v lesarstvu«. Tudi sam sem o tem trdno prepričan.

2. Delavski svet SOZD je sprejel osnutek predloga plana razvoja SOZD Uniles za obdobje 1981—1985 in ga daje v javno razpravo članicam. Povejte nam, kako je osnutek predloga plana nastajal, ali so pri njem ustvarjalno sodelovale tudi članice in ali so bili dani z njihove strani kakšni novi pomembni predlogi?

Združene organizacije so ustvarjalno sodelovale predvsem pri tistem, na čemer je plan zgrajen — pri oblikovanju samoupravnega sporazuma o temeljih plana SOZD Uniles 1981—1985. Ti temelji so v celoti sad dogovora in usklajevanja skupnih razvojnih zamisli in predlogov združenih organizacij (ne članic, ker nismo športno društvo). Na tej osnovi je izdelava samega petletnega plana sicer terjala veliko dela, ne pa tudi veliko dodatnega sporazumevanja. Pri tem pa sem dolžan omeniti, da brez izredno zavzetega sodelovanja naših strokovnih odborov in planerjev združenih organizacij skupna služba SOZD Uniles, ki je številčno zelo skromna, ne bi zmogla v sorazmerno kratkem času uspešno opraviti te naloge.

3. Kaj pa predstavlja delovna skupnost Unilesa in kakšne so njene naloge?

Za delovno skupnost SOZD UNILES v zadnjem času večkrat slišimo oceno, da se je konsolidirala in začela učinkoviteje delovati. Vendar gre še vedno za zelo majhno delovno skupnost (10 delavcev). Razen tajnice in administratorke (ki je obenem ekonom) ter soferja (ki je obenem kurir), delajo v delovni skupnosti še naslednji delavci: predsednik SOZD in njegov pomočnik (ki obenem pokriva usklajevanje proizvodnih programov in organizacijske zadeve); strokovni sodelavec za planiranje in razvoj; strokovni sodelavec za kooperacijo in nabavo (ki je obenem sekretar odbora za notranjo trgovino); strokovni sodelavec za zunanjo trgovino; strokovni sodelavec za pravne in splošne zadeve; strokovni sodelavec za marketing; s 1. 9. 1981 pa pričakujemo še strokovnega sodelavca za ekonomsko-finančne analize. Vsi strokovni sodelavci, predsednik SOZD in njegov pomočnik imajo visoko strokovno izobrazbo. Vsi strokovni sodelavci so obenem tudi sekretarji odborov na svojem delovnem področju. Povedati moram, da delovna skupnost niti zdaleč ne bi zmogla svojih nalog, če ne bi v strokovnih odborih SOZD UNILES in nekaterih komisijah zavzeto delovalo veliko število najboljših strokovnjakov iz vseh združenih organizacij. Po povedanem je jasno, da gre za začasno rešitev v delovni skupnosti za določeno obdobje.

Sklepi delavskega sveta

Delavski svet delovne organizacije, ki se je sestel na 9. redni seji, dne 15. 9. 1981, je obravnaval in sprejel naslednje:

1. Potrdil je zapisnik zadnje seje DS DO in ugotovil, da so sklepi izvedeni oz. se še izvajajo.

2. Soglasno je sprejel in potrdil poročilo o gospodarjenju za I. polletje 1981.

3. DS DO je dal soglasje za izvajanje plana razvoja SOZD Uniles za obdobje 1981—1985.

4. Sprejel je potek priprav na usmerjeno izobraževanje.

5. DS DO je sprejel spremembo 13. člena Samoupravnega sporazuma o merilih, pogojih, načinih in postopkih za dosego dogovorjenega obsega uvoza blaga in storitev ter odliva deviz za obdobje 1981—1985 tako, kot je bilo predlagano.

6. a) Sprejel je sklep, da od 13. 7. 1981 dalje prispevamo vsi delavci delovne organizacije po 5 dinarjev dnevno za družbeno prehrano in to kot lastni prispevek za kritje stroškov družbene prehrane za en delovni dan;

b) DS DO je sprejel tudi sklep, da se v Informatorju objavi, kako naročiti malico, če kdo dela nadurno delo 4 ali več ur ter razpored malice v poldanskem času.

7. Imenoval je komisijo za vrednotenje ponudb računalniške opreme, in sicer so člani komisije:

1. JEGLIČ Peter,
2. SMOLE ing. Srečo,
3. ZAJC Janez,
4. URBANČ Andrej in
5. HOMŠAK Drago.

8. V SIS za požarno varnost občine Kamnik je imenoval novega člana tov. BURJA Alojza.

9. Delavski svet delovne organizacije je dal predlog ocene zahtevnosti del in nalog po Katalogu del in nalog v javno razpravo, ki se prične 21. 9. 1981 in traja do 31. 10. 1981 ter sprejel sklepe o izvedbi javne razprave, kot jih je predlagal komisija za vrednotenje zahtevnosti dela.

Helena Križanc

4. Mislimo, da je največja kvaliteta predloga srednjeročnega plana konkretnost. Pri investicijah, ki so skupnega pomena za več članic ali za vse članice SOZD so predvideni trije projekti; ali bi nam jih na kratko pojasnili?

Da. Predvidena je tudi združitev sredstev za tri proizvodne projekte. To so skupna galvanizacija, skupno konfekcioniranje brusnih trakov in v drugi fazi tovarna brusnih materialov ter proizvodnja fine-line furnirja. Omenjene naložbe so vključene kot skupni projekti v srednjeročni razvoj zato, ker so ravno za to proizvodnjo združene organizacije pokazale največ interesa. To pa ne pomeni, da ne bi bilo možno v skladu s potrebami združenih organizacij oblikovati v postopku kontinuiranega planiranja tudi novih skupnih projektov. Odbor za planiranje in razvoj pa že konkretno obdeluje omenjene skupne projekte. Vendar to niso edine v temeljih plana predvidene skupne naložbe. V teku so preučevanja in dogovori za skupne naložbe na Kosovu in BiH iz 50 odst. sredstev, ki bi jih združene organizacije morale dati zveznemu skladu za manj razvite kot obvezno posojilo, pa bi jih raje skupno vlagali v obojestransko korist. Razen tega preučujemo tudi prvo študijo o skupni naložbi v večji skupni prodajni center, ki bi lahko dal res celovito ponudbo proizvodnih programov SOZD Uniles. Seveda taka naložba terja tudi nove, dejanske dohodkovne odnose med proizvodnjo in trgovino.

5. Pri planu izvoza in uvoza je razviden izredno ugoden pozitiven saldo v korist izvoza in to predvsem na področje konvertibilnih valut. To uvršča Uniles med najuspešnejše SOZD v Sloveniji. Ali mislite, da bi morda lahko dosegli še ugodnejše rezultate in kako?

Planirani rezultati izvoza in uvoza za obdobje 1981—1985 kot tudi dosežki zadnjih let nedvomno predstavljajo bogat prispevek SOZD Uniles k reševanju problemov devizne bilance Jugoslavije oz. pozicije Slovenije v tej bilanci. Obenem so taki dosežki pogoj za nemoten potek proizvodnje v združenih organizacijah. V petletnem planu predvidevamo za SOZD Uniles skupno okrog 560 milijonov dolarjev izvoza lastnih izdelkov, od tega skoraj štiri petine na konvertibilno področje. S tem bi več kot dvakrat krili naše uvozne potrebe, torej devize tudi združevali. Vendar imamo letos precej težav z uresničevanjem zastavljenih nalog. Zastoj na svetovnem trgu diktira nizke prodajne cene, domača inflacija in še vedno pretirane obremenitve izvoznikov z raznimi družbenimi dajatvami ob precenjenem dinarju pa zmanjšujejo našo konkurenčno sposobnost. Vendar mislim, da bomo kljub temu morali zaradi nemotenega razvoja, zaradi družbenih deviznih potreb in zaradi zastoja prodaje na domačem trgu še več izvažati. Sicer delavci ne bodo imeli dovolj dela. Zdaj izvažamo 12—13 odst. svoje proizvodnje, nekatere izmed združenih organizacij pa okrog 20 odst. Verjetno bi se morali takem deležu izvoza proizvodnje približati v celj SOZD Uniles. Pogoji, da to dosežemo, pa so po mojem mnenju naslednji: stalno povečevanje produktivnosti in bolj usklajen nastop vseh

Tokratna seja izvršilnega odbora Združenja les je bila v Stolu. Zbralo se je veliko predstavnikov lesne industrije Slovenije, delavci, ki delajo na Združenju, novinarji in drugi.

Sejo je začel predsednik izvršilnega odbora Franc Bajt, nato pa je Stolov direktor pozdravil navzoče in povedal nekaj besed o naši delovni organizaciji in problemih.

Seja je na eni strani pokazala aktivnost delavcev, ki so odgovorni za boljše poslovanje lesnih tovarn, spodbujanja temeljitejše in pravočasne preskrbe z materiali. Na drugi strani pa je bilo na seji prisotno pretirano označevanje nekaterih lokalnih problemov, za katere ni ugotovljeno, če so bili zares pravilno predstavljeni in jih je potrebno rešiti na tak način, kot so predlagatelji zahtevali. Nekateri težave so prisotni predstavljeni na način, ki je bil predolg in za širši krog nepotreben.

Osrednji del pogovora so vodili tov. Alojz Leb, ki je s kratkimi, pa vendar jasnimi poročili prikazal sedanje težavno stanje, neodgovornost različnih dejavnikov v lesni industriji, ki so jim predvsem mar ožji interesi. Z zelo koristnimi in sprejemljivimi predlogi je prisotnim predložil, da je izhod iz sedanjega mogoč, vendar ob boljši delavnosti, pa tudi odgovornosti vseh delavcev, v največji meri odgovornih.

Na sestanku sta aktivno sodelovala tudi predstavnik Mebla in Savinje iz Celja.

Velik delež za realno ugotovitev številnih nepravilnosti v lesarstvu, prikazu najbolj nujnih korektur in vestnejšega dela, ki naj temelji na odgovornosti, boljšem razvoju, domači in bolje organizirani tuji prodaji, je imel tov. Vinko Gobec, Stolov direktor, s čigar razlago je veliko število prisotnih soglašalo in tudi sprejelo predlagane načrte.

združenih organizacij v SOZD Uniles na tujem trgu; v družbi pa je potrebno zagotoviti razbremenitev izvoza vseh dajatev, ki jih svetovni trg ne prizna; potrebno je dejansko dohodkovno povezovanje z gozdarji in dobavitelji repromaterialov ob prevzemanju skupnega tveganja; nujne so večje izvozne stimulacije in več kreditov za izvoz. Treba je zagotoviti svobodno razpolaganje z devizami, ki ostanejo izvoznikom (tudi za uvoz opreme); in seveda — nujen je bolj koordiniran nastop vseh jugoslovanskih izvoznikov na tujih tržiščih, pri čemer morajo skupna predstavništva gospodarske zbornice Jugoslavije odigrati veliko pomembnejšo vlogo.

6. Eden osnovnih ciljev Unilesa je tudi racionalna delitev proizvodnih programov med delovnimi organizacijami — ali smo bili doslej pri tem zelo uspešni oziroma kako se bomo organizirali v bodoče?

Načeli ste eno izmed bistvenih vprašanj vseh horizontalno povezanih SOZD.

Težko bi se pohvalili, da smo bili do zdaj pri delitvi dela zelo uspešni. Vendar že doseženega ne gre podcenjevati kot tudi ne bi smeli napihovati posameznih primerov prekrivanja proizvodnih programov. V teh primerih je potrebno strpno dogovarjanje in skupna volja, da dosežemo dogovor in sodelovanje. To mora temeljiti na dobri analizi proizvodnih programov, ki jo po nalogu koordinacijskega sveta SOZD Uniles ravno zdaj pripravljamo. Poleg tega imamo v temeljih plana sporazumen dogovor, da nobena nova naložba v razširitev proizvodnje, naložbe v tujini ali sovlaganje več partnerjev ne more v realizacijo, preden ni usklajena v okviru SOZD Uniles. V okviru odbora za načrtovanje in razvoj to že izvajamo.

7. SOZD predstavljajo pogosto tudi obliko zapiranja tržišč, saj članice trgujejo med sabo ter se zaprejo pred

(Nadaljevanje na 8. strani)

Ali so prispevki interesnim skupnostim preveliki

V različnih organiziranih ali neorganiziranih razpravah delavci in občani strokovno in tudi nestrokovno razpravljamo o interesnih skupnostih, ki nam jemljejo mnogo denarja. Mi vsi se moramo stabilizacijsko obnašati, v interesnih skupnostih pa menda to ni potrebno. In tako dalje.

Pa pogledjmo, kaj interesne skupnosti delajo s pridobljenim denarjem.

Manjši del porabijo za svoje službe in druge funkcionalne izdatke, večji del pa za izvajanje programov v korist občanov, ki v te namene plačujejo prispevke.

O razporeditvi denarja in tudi o programih in o prispevnih stopnjah odločamo občani in delovni ljudje v javnih razpravah ob sprejemanju planov.

Ob sprejemanju planov se občani in delovni ljudje srečamo z željami in možnostmi. Z možnostmi zato, ker so programi, ki nam jih interesne skupnosti nudijo, zelo dragi. Teh programov pa interesne skupnosti ne izvajajo same, temveč preko ustreznih izvajalcev. Izvajalci za svoje storitve postavljajo (visoke) cene. Na primer investicije v

šolstvu, otroškem varstvu, stanovanjski in komunalni dejavnosti itd.

Mnogo kritik je že bilo izrečenih in napisanih na račun nerazumno visokih cen za investicije, vendar dalje od tega nismo prišli. Ni normalno, vendar je cena za eno mesto v otroškem vrtcu najmanj 200.000 din (20 starih milijonov), cena za kv. m stanovanjske površine okrog 2 stara milijona itd.

Ker so potrebe velike, interesne skupnosti pa so primorane plačevati na tržišču priznane visoke cene, so tudi primorane občanom in delovnim ljudem ponuditi tem razmeram primerne prispevne stopnje.

Res pa je, da se v programe interesnih skupnosti ne poglobimo dovolj, da od njih ne zahtevamo bolj gospodarnega ravnanja z denarjem. Tako gre na primer v športu mnogo denarja za drage tekmovalne sisteme, ki pa vedno ne prispevajo k razvoju množičnosti v športu. Ali pa se ustavimo pri zdravstvenih skupnostih. Ugotovljeni so namreč veliki dolgovi teh skupnosti za zdravstvene storitve, predvsem

Kliničnemu centru, pa tudi drugim zdravstvenim delovnim organizacijam. Predvsem zaradi teh dolgov se je prispevek za SIS zdravstva močno povečal. Samo strokovnjaki v zdravstvu pa poznajo način oblikovanja cen za zdravstvene storitve. Morda se bodo ti problemi razrešili, ker bodo po ukinitvi regionalnih zdravstvenih skupnosti občinske zdravstvene skupnosti same neposredno urejale vse odnose z zdravstvenimi delovnimi organizacijami. Tako bodo tudi samoupravni organi v občinskih zdravstvenih skupnostih, ki jih doslej sploh ni bilo čutiti, prišli bolj do veljave.

Opisala sem samo nekaj problemov, v nekaterih izbranih interesnih skupnostih. Želim poudariti samo dejstvo, da se moramo poglobiti v programe interesnih skupnosti v času oblikovanja in sprejemanja planov, naši delegati pa so dolžni spremljati izvajanje programov in preprečiti vsako odstopanje od planov in tudi morebitne druge nepravilnosti pri delu SISA. Seveda pa delegati v skupščinah SIS ne morejo vplivati na dvigovanje cen na tržišču, lahko pa na to vplivajo vsak v svoji delovni organizaciji.

Angelca Kržan

(Nadaljevanje s 7. strani)

konkurencu izven SOZD ali celo izven republike. Upamo, da Uniles ni tak primer?

SOZD Uniles res ni tak primer. Iz bilance v 5-letnem planu je razvidno, da proizvodne temeljne organizacije v Unilesu opravijo medsebojno 16 odst. vseh blagovnih dobav, preko trgovine pa realizirajo okrog 1/3 svoje prodaje (do l. 1985 naj bi ta delež narasel za okrog 40 odst.). Ostalo proizvodno prodajo preko Slovenijalesa, nekaterih drugih trgovskih organizacij in v lastnih prodajalnah. Zdaj sta po mojem mnenju pred nami dve nalogi: prva — dejansko dohodkovno povezovanje med Lesnino in proizvodnimi organizacijami, ob skupnem planiranju prodaje in nabave in ob skupnih vlaganjih v trgovsko mrežo in druga — da za določene materiale skupno kot Uniles tudi realiziramo nabavo, s čimer bomo dosegli ugodnejše količinske

rabate, za druge materiale (tudi za les) pa se dogovorimo o skupnih pogojih nabave, ki jih moramo potem vsi spoštovati. To nam bi že za l. 1981 dalo boljše rezultate in ustvarilo čvrstejšo medsebojno povezanost.

8. Ali želite povedati še kaj, kajti v teh nekaj vprašanih gotovo ni zajeto vse kar mislite, da je za Uniles pomembno?

Seveda je še vrsta zanimivih vprašanj o našem skupnem delu, vendar mislim, da bo še priložnost o njih spregovoriti v glasilu vaše DO. Zato bi za konec dodal le še nekaj: Smo v težkem gospodarskem položaju, ki ne bo le kratkotrajen. Zalivajo nas valovi težav. Zavedati se moramo, da smo vsi v SOZD Uniles v istem čolnu. Le s skupnimi močmi ga bomo uspešno krmarili naprej skozi nevihto gospodarske krize v mirnejše vode gospodarskega napredka in boljšega socialnega položaja delavcev.

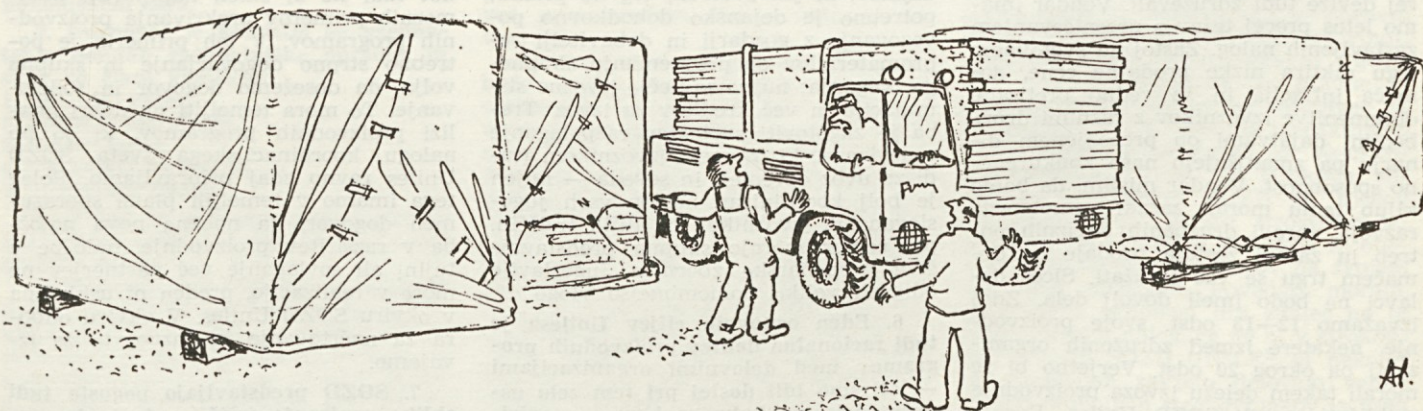
Spraševala je Vlasta Vajda

Pijanček Pero je prišel na morje in si hitro ogledal, kje je bližnji bife. Vztrajno je pričel hoditi na travarico, dokler tega ni opazila njegova žena. Prav tisto popoldne je odhajala stara skupina izletnikov domov. Pero je že malo natreskan skočil k prijatelju Mihi in ga zaprosil: »Ko ravno odhajaš domov, vzemi s seboj še mojo ženo, me vsaj ne bo gnjavila vsakih pet minut. Hujša je kot „mojst'r u fabr'k!«

***

Sindikalni izlet pravimo skupnemu letnemu izletu delavcev iz neke poslovne enote ali tozda. Zanimivo je, da se za tak izlet v glavnem vedno navdušujejo eni in isti, drugi pa se vedejo, kot da se to njih ne tiče.

Od prijavitelcev se jih ponavadi zadnji dan četrtna premisli. To je stara praksa, vendar smo se je tako navadili, da je niti za mar ne vzamemo.

»Iverke nujno rabimo. Treba jih je čimveč zložiti v skladišče!«

»Kam naj jih vendar dam, ko je skladišče polovico premajhno!«

Sprejemamo plan razvoja sozda za obdobje 1981–1985

Prvič kar obstaja SOZD Uniles je pred delavci združenih organizacij predlog srednjeročnega plana razvoja celotne sestavljene organizacije.

Pričujoči predlog plana je rezultat sodelovanja strokovnjakov plansko-analitskih služb združenih organizacij in osnov danih v mesecu juniju sprejete ga samoupravnega sporazuma o temeljnih planov za obdobje 1981–1985. Z njim si je sestavljena organizacija začrtala pot, ki jo bo prehodila v naslednjih petih letih, si postavila vodilo, katero bo v tem obdobju povezovalo in krepilo sodelovanje med združenimi organizacijami. Kot smo že sprejeli v samoupravnem sporazumu o temeljnih načelih sprotnega dopolnjevanja plana razvoja SOZD Uniles, tako smo to načelo vgradili tudi v plan razvoja SOZD Uniles, kar pomeni, da bomo planu razvoja vedno sproti dodajali tiste skupne načrte, ki bodo nastali iz potreb in povezovanja združenih organizacij. To pa pomeni, da plan ni le formalen akt, temveč resnično vodilo nastalo prvenstveno iz potreb združenih organizacij in njim tudi namenjeno.

Seveda pa je uspešna realizacija plansko postavljenih ciljev in nalog odvisna od medsebojne samoupravne in poslovne povezanosti združenih organizacij in zdravih medsebojnih odnosov.

Na teh stališčih planirajo združene organizacije v tekočem srednjeročnem obdobju naslednje poraste:

- celotnega prihodka za 32,7 odst.,
- porabljenih sredstev za 30,3 odst.,
- minimalno amortizacijo za 45,6 odstotka,
- dohodek za 41,7 odst.,
- čisti dohodek za 43,3 odst.,

- izvoz za 54,4 odst.,
- uvoz za 27 odst.,
- prodaja na domačem trgu za 33,5 odstotkov.

Te postavljene cilje bomo dosegli le, če bomo dosledneje izvajali: delitev dela med združenimi organizacijami s ciljem večje specializacije, skupno nastopanje na zunanjih tržiščih, usklajeno in povezano nastopanje na domačem trgu, medsebojno dogovarjanje in nastopanje na področju nabave itd.

V plan razvoja smo vnesli tudi pomemben dogovor med združenimi organizacijami s področja investicijskega vlaganja, v katerem smo sprejeli principe usklajevanja svojih in skupnih investicijskih usmeritev ob upoštevanju skupno dogovorjenih omejitvenih dejavnikov. Sredstva bomo vlagali, oziroma sovlagali le v ekonomsko utemeljene naložbe v proizvodnjo in trgovino, ter na načelu kontinuiranega planiranja sproti vnašali v plan razvoja investicijske projekte s področja proizvodnje repromaterialov in polizdelkov, ki bodo zmanjševali uvoz le-teh.

Na področju zaposlovanja bomo težili k izboljšanju strukture zaposlenosti, z izobraževanjem ob delu in z ustreznejšo politiko štipendiranja. V srednjeročnem obdobju bomo vodili restriktivno politiko zaposlovanja, tako da bo porast zaposlenosti le okoli 8 odstotkov.

Postavljeni plan zavezuje, da bomo dosledno uresničevali sprejete obveznosti, sproti spremljali realizacijo le-teh ter vsako morebitno odstopanje temeljito analizirali in na tej osnovi sprejemali ustrezne ukrepe za realizacijo srednjeročnega plana razvoja.

Jože Koprivec

Med vestne delavke v oddelku furnirne moramo šteti tudi Angelico Osolnik, Cvetko Dolinšek in Anko Capuder.

NAŠA NOVA KUHINJA

Kuhinjo smo dogradili, jo svojemu namenu izročili, v njo bomo jest hodili, moči si novih pridobili.

Slavnostni govornik lepo opisal in orisal je pomen in vrednost tega objekta, katerega dela so se predolgo zavlekla.

Zbrane so v kuhinjo povabili, jesti in piti so jim dali, da so si malo dušo privezali.

Končno prišel je tisti čas, ko povabili so tudi nas. Lepo so nas pogostili, saj še kavo in vino smo dobili.

Kartonček nisem dal v pravi predal, pa vseeno so mi jesti dal'. Pa brez zamere, bilo je dobre mere. Drugič bolj bom zbran, da šel bom na pravo stran.

Na hrano smo se že skoraj navadili. samo, da se ne bomo preveč razvadili. Vsak si jo po okusu naroča, kakor mu to zdravje priporoča.

Nekateri smo navajeni že od prej, da prehitavamo tudi zdej. Tu mojstra ni, da red naredil bi, zato vsak malo pohiti, da čimprej svojo porcijo dobi.

Nekaj bomo prihranili, ker ne bomo med pavzo ven hodili. Tudi tisti nekaj več, ki se jim denar ne smil' preveč.

Za menzo se ne bomo več dobili, da bi nam za bloke mrzlo hrano razdelili. Naj bo četrtek, torek ali zadnja sreda, zdaj ne bo več jajčkov »preko reda«.

Franc Ravnikar, grobi rez

Ravnodušnost neproizvodnih delavcev do prizadevanj v proizvodnji odvrča od dela tudi tiste skupine, ki so doslej marljivo delale.

***

»Ali ima sploh smisel še o čem pisati?«

***

Ste kdaj pomislili, da tudi življenje naših šolarjev in dijakov ni ravno lahko. Komaj zaključijo z rednim poukom v šoli, že so na delu v tovarni in komaj končajo s tem delom, že so zopet v šoli.

***

V delovni organizaciji so ljudje, ki po službeni dolžnosti vodijo delo. Prav ti so zaradi tega v slabi luči pri nekaterih tistih sodelavcih, ki delajo po njihovih navodilih.

Potek priprav na usmerjeno izobraževanje

Za uresničitev takšnega izobraževanja, kot ga potrebuje naša družba za svoj razvoj, je potrebno izvesti vrsto vsebinskih in organizacijskih sprememb v izobraževalnem sistemu. Toda sprememba, ki pomeni konkretno povezanost izobraževanja z delom in uveljavljanjem načela, je usmerjeno izobraževanje. To je izobraževanje za delo in samoupravljanje, uvajanje usposabljanja z delom in na delu kot obvezne sestavine vzgojnoizobraževalnega dela po vseh programih za pridobitev in izpopolnjevanje strokovne izobrazbe. Usposabljanje z delom in na delu se izvaja kot proizvodno delo oz. delovna praksa.

Obseg proizvodnega dela oz. delovne prakse in navodila za organizacijo tega dela določajo uporabniki in izvajalci v posebni izobraževalni skupnosti z vzgojnoizobraževalnimi programi. Pri tem morajo upoštevati obseg proizvodnega dela oz. delovne prakse, ki ga določa skupna vzgojnoizobraževalna osnova za prvi dve leti izobraževanja. V skladu z zahtevami izobraževanja in dela v posamezni stroki pa lahko povečajo obseg proizvodnega dela oz. delovne prakse že v prvih dveh letih, vendar tako, da celotno vzgojnoizobraževalno delo ne preseže 44 tednov v posameznem šolskem letu.

V prvem letniku je proizvodno delo oz. delovna praksa programirana skladno z izbrano učencevo usmeritvijo ter usmeritvenim učnim načrtom predmeta osnove tehnike in proizvodnje. Izvajalo pa se bo v neposrednem proizvodnem procesu tako, da bodo učenci vključeni neposredno v dela in naloge proizvodnega oz. delovnega procesa.

Učenci matematično-naravoslovne, družboslovne, pedagoške in kulturološke usmeritve bodo v prvem letniku opravljali proizvodno delo neposredno v delovnem procesu materialne proizvodnje. S programi teh usmeritev bo opredeljeno na podlagi katerih usmeritvenih učnih načrtov predmeta osnove tehnike in proizvodnje se bo izvajal pouk osnov tehnike in proizvodnje v teh usmeritvah (npr. lesarski, kovinsko predelovalni, metalurški, elektro, gradbeni, gozdarski ipd. usmeritvi).

V drugem in naslednjih letnikih bodo učenci praviloma vseh usmeritev opravljali proizvodno delo oz. delovno prakso na področjih del, za katera se bodo izobraževali.

Vsebinsko proizvodnega dela oz. delovne prakse v skrajšanih programih srednjega izobraževanja oblikujemo tako, da se izbira iz vsebin proizvodnega dela oz. delovne prakse ustreznih programov srednjega izobraževanja v isti usmeritvi in jo povezuje s strokovno teoretičnimi in praktičnimi vsebinami programa. Učencem omogočajo opravljanje dela praviloma na tistih področjih dela, za katera se učenci po posameznem programu izobražujejo.

V prvem letniku bo proizvodno delo oz. delovna praksa praviloma v funkciji usmeritve, v drugem in naslednjih letnikih pa v funkciji smeri.

Za izvajanje proizvodnega dela oz.

delovne prakse je treba iz tehnološkega procesa izbrati tista dela in opravila, ki jih bodo učenci glede na psihofizične sposobnosti in zakonska določila lahko opravljali in jim bodo hkrati omogočali spoznavati tehnološki proces s širših družbenoekonomskih vidikov.

Učenci bodo pri proizvodnem delu oz. delovni praksi opravljali tehnološki proces in organizacijo dela v določeni panogi tako, da bodo v času celotnega izobraževanja v srednjem izobraževanju spoznali tehnološki proces v celoti.

V prvem letniku zato zanje izberemo samo dela in naloge, ki predstavljajo del tehnološkega procesa, in sicer taka, ki učencem ob neposrednem opravljanju dela omogočajo vsebinsko povezavo s predmetom osnove tehnike in proizvodnje in spoznavanje tehniških in tehnoloških osnov proizvodnega oz. delovnega procesa ter samoupravne organiziranosti organizacije združenega dela.

Za naslednje letnike pa se dela in naloge izbirajo tako, da omogočajo širjenje spoznanj iz prvega letnika in razvijanje zmožnosti za vse bolj samostojno opravljanje del in nalog v izbrani smeri.

Za izvajanje proizvodnega dela oz. delovne prakse morajo biti zagotovljeni prostorski, materialni (delovni prostori, delovna sredstva, predmeti dela,

sredstva osebne zaščite pri delu ter druga sredstva pri delu), kadrovski in drugi pogoji.

Zagotovljene morajo biti tudi z zakonom določene minimalne pravice udeležencev izobraževanja — varstvo pri delu v skladu s posebnimi predpisi.

Potrebno je pridobiti tudi delavce, ki bodo izvajali proizvodno delo oz. delovno prakso. Zanje je potrebno organizirati ustrezno dopolnilno izobraževanje.

Priprave na usmerjeno izobraževanje v naši delovni organizaciji:

V naši DO smo za šolsko leto 1981/1982 razpisali naslednje štipendije:

	št. študentov	št. profesorjev
— pohištvene mizarje (lesar IV.)	15	8
— tapetnike (lesar — tapetnik)	3	2
— tesar (gradbinec)	1	—
— obratni električar (električar — energetik)	1	1
— strojni ključavničar (preoblikovalec in spajalec kovin)	3	3
— avtomehanic (vzdrževalec vozil in strojev)	1	1
— klepar (preoblikovalec in spajalec kovin)	1	1
— kovač (oblikovalec kovin)	1	—
— natakari (natakari)	2	2

Od kosov lesa do izdelanih stolov je na stotine delovnih operacij. Del teh imamo posodobljenih in ne terjajo predolgega izdelovalnega časa, druge imamo še vedno tako rešene, kot pred desetletji.

Ob seštevku izdelavnih časov v tehnološkem postopku ugotovimo, da je naša proizvodnja draga in je niti dobri delavci, mojstri in vodje obratov ne morejo spremeniti.

Posebno tujega kupca ne zanima, kako smo stol ali fotelj naredili. Zanima ga cena, oblika, trdnost in drugo, kar nudijo drugi izdelovalci.

Ni lahko napraviti dober stol. Toliko je to teže, kolikor je poleg osnovne namembnosti razgibana oblika. S povečano zahtevnostjo potrošnika raste tudi ta. Intenzivneje moramo slediti svetovnemu napredku in tudi našemu delavcu zagotoviti tisto, kar mu v današnjem času zares pripada.

Učenci v srednjem usmerjenem izobraževanju za lesarstvo se bodo izobraževali v Ljubljani in Škofji Loki, lesarji-tapetniki samo v Škofji Loki, za kovinarsko usmeritev v Domžalah, elektro v Ljubljani, za gostinstvo pa v Ljubljani.

Razgovor s kandidati za dodelitev štipendij je bil že opravljen. Vsi kandidati za dodelitev štipendij so bili poslani na zdravniški pregled spec. med. dela v Kamnik. Dobili smo tudi mnenje samoupravne skupnosti za zaposlovanje v Kamniku o njihovi sposobnosti za ustrezno usmeritev.

Komisija za izobraževanje je vse vloge za dodelitev štipendij obravnavala sredi julija in vse vloge pozitivno rešila. Pogodbe o štipendiranju z našimi štipendisti so bile že tudi podpisane. Višina štipendije za vse štipendiste prvih letnikov znaša 1.852,00 din.

Vsi učenci v usmerjenem izobraževanju bodo v mesecu februarju opravljali proizvodno delo.

Proizvodno delo za lesarje (vključno tapetnike) se bo izvajalo:

- v stolarni,
- v mizarni,
- v ročni obdelavi,
- v strojni obdelavi,
- v montaži,
- v TOZD — 1, 2, 3 in 4.

Organizatorje proizvodnega dela za lesarje smo že tudi pridobili. Ti bodo v mesecu septembru ali oktobru 1981 obiskovali 2-dnevni seminar za organizatorje proizvodnega dela v Škofji Loki.

Za kovinarsko, elektro, gostinsko usmeritev je organizatorje proizvodnega dela potrebno še pridobiti.

Kdaj bo za te organizatorje organiziran tečaj, nam še ni znano. Dogovarjamo se še z vzgojnoizobraževalnimi organizacijami.

Opis del in opravil, kjer se bo izvajalo proizvodno delo, pripravljajo služba varstva pri delu. Za lesarje je opis že pripravljen.

Koliko učencev bomo dobili na proizvodno delo v mesecu februarju, še ne vemo, razen za lesarje. Lesarjev bomo dobili le 8, to so naši štipendisti.

Glede izvajanja proizvodnega dela učencev kovinarske, elektro usmeritve še nimamo podatkov. Pogovarjali smo se z vzgojno-izobraževalnimi organizacijami, vendar nam še ne vedo povedati, koliko učencev bodo dobili na proizvodno delo — ali bodo to samo naši štipendisti, ali bodo tudi drugi učenci.

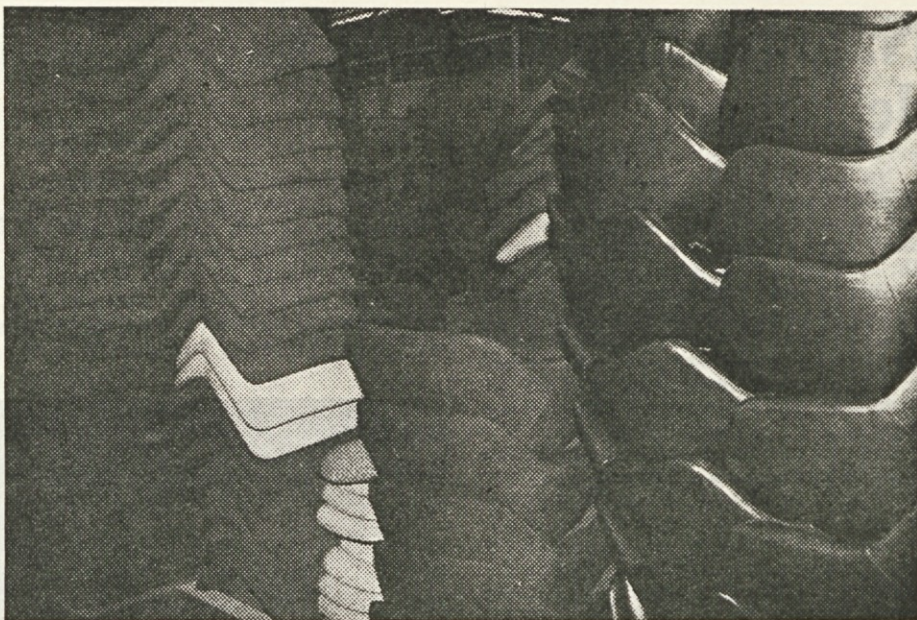
Ob koncu naj navedem še razliko med učenci v gospodarstvu (vajenci) in učenci v usmerjenem izobraževanju:

Učenci v gospodarstvu obiskujejo pol leta šolo, preostale pol leta pa opravljajo prakso v delovni organizaciji, v kateri imajo sklenjeno učno pogodbo.

Učenci v srednjem usmerjenem izobraževanju pa bodo obiskovali šolo skozi vse leto. Proizvodno delo bodo opravljali v šoli. V delovno organizacijo, katere štipendisti bodo, bodo prišli na proizvodno delo le vsako leto 80 ur.

Marta Orešnik

Po dopustu se nismo vprašali, kako smo se imeli. Sodelavec nas ne zanima, prijateljev že zdavnaj nimamo!

Pred nekaj meseci prazne prostore v novi tapetniški delavnici so zamenjale delovne mize, zlogi proizvodnega materiala in oblažljivi izdelki, po katerem sodobni kupec vedno raje sega.

SOZD Uniles obiskal tov. Vinko Hafner

V septembru so sozd Uniles obiskali tov. Vinko Hafner, predsednik Zveze sindikatov Slovenije, tov. Andrej Verbič, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije, tov. Marko Vraničar, predsednik RKEIG, ter se pogovarjali s poslovnimi organi združenih organizacij in predstavniki sindikata o aktualni problematiki delovanja sestavljene organizacije Uniles, dosedanjih izkušnjah na tem področju ter o vključevanju sindikata v delovanje sozda.

Predsednik koordinacijskega odbora sindikata sozda Uniles tov. Sikošek je uvodoma predstavil Uniles ter poudaril vlogo in aktivnost sindikalnih organizacij.

Predsednik sozda Uniles dr. Krašovec je spregovoril o najaktualnejših problemih in odprtih vprašanjih v sedanji gospodarski situaciji.

Predsednik slovenskih sindikatov tov. Hafner pa je opredelil vsebinska izhodišča za razpravo, in sicer:

- funkcija sozda,
- letošnji poslovni rezultati,
- zunanjetrgovinska problematika,
- odnosi z gozdarstvom,
- delovanje sindikata v tristopenjski organizacijski vertikali tozd, DO, sozd.

V razpravi je bilo poudarjeno, da je osnova za boljše delovanje sozda prenos nekaterih skupno dogovorjenih funkcij z nivoja DO na nivo sestavljene organizacije, pri čemer je pomembno dosledno izpolnjevanje sprejetih dogovorov in obveznosti. Temeljna skupna funkcija sozda je vsekakor skupno in usklajeno načrtovanje razvoja proizvodnje in proizvodnih usmeritev ter na tej osnovi

Sestavljena organizacija naj bo tudi nosilec dolgoročnega dogovarjanja in povezovanja s spremljajočo industrijo surovin in repromaterialov ter tako zagotavlja redno in nemoteno oskrbo združenih organizacij.

Skupno načrtovanje investicijskih vlaganj v projektu skupnega pomena. Skupna vlaganja morajo biti usmerjena predvsem v tiste projekte, ki bodo zagotavljali združenim organizacijam oskrbo s potrebnimi repromateriali, ki bodo temeljili na medsebojni delitvi dela in specializaciji.

Na področju zunanjetrgovinske menjave so združene organizacije v prvih 8 mesecih letošnjega leta izvozile za 1,11 milijarde din na konvertibilno področje in uvozile za 548 milijonov din blaga, kar predstavlja glede na letni plan izvoza delno zaostajanje, glede na lanskoletno realizacijo v tem obdobju pa povečanje za več kot četrtino. Pri tem so navzoči postavili vrsto vprašanj v zvezi z vzroki za nedoseganje planko sprejetih obvez, kot so:

— pogoji in ukrepi za pospeševanje izvoza za leto 1981 so bili sprejeti in znani šele v marcu 1981;

— na tujih tržiščih se pojavlja vedno večja konkurenčnost cen in s tem v zvezi je otežen plasma izdelkov združenih organizacij;

— glede na uvozne omejitve opreme je vse bolj zaznavno tehnološko zaostajanje lesnopredelovalne industrije ter vse težje vključevanje v zahtevnejše izvozne programe;

— skromno vlaganje združenih organizacij v razvoj prodajnih mrež na zunanjih tržiščih se v zadnjih letih od-

(Nadaljevanje na 12. strani)

Nagrajevanje inovacijske dejavnosti

Na produktivnost dela, ki je gonilna sila napredka vsake družbe in torej tudi naše, vpliva več dejavnikov, med katerimi so eni izmed najpomembnejših: moderna tehnologija, sodobna organizacija dela, delovna in tehnološka disciplina, struktura delovnih nalog in delovnih činiteljev, primeren izkoristek fonda delovnega časa, sodobno urejeni in učinkoviti poslovni informacijski sistemi in med njimi tudi inovacijska dejavnost.

Cepprav družba nasploh deklarativno podpira inovacijsko dejavnost, še ni zadovoljivih rezultatov. V sedmi številki revije Les beremo, da je eden najpomembnejših vzrokov, da na inovativnem področju ne dosežemo boljših rezultatov, v mnogih primerih nagrajevanje inovatorjev za dosežene uspehe. Povprečna odškodnina 2,6 odst. od dosežene koristi za izum ali tehnično izboljšavo v jugoslovanskem povprečju pa je ena izmed glavnih ovir inovatorskega dela, ki hkrati negativno deluje na družbeno klimo za pospeševanje tehničnega napredka.

Poglejmo, kako je s tem v Stolu! V obdobju od 1976—1980 je bilo prijavljenih 70 tehničnih izboljšav in koristnih predlogov, od katerih je bilo 62 realiziranih. Povprečna odškodnina, oziroma nagrada pa je znašala 9,4 odstotka od dosežene gospodarske koristi.

V letu 1980 je bilo realiziranih sedem predlogov in je znašala povprečna odškodnina 10 odst. gospodarske koristi.

Ker s številom prijav nismo bili zadovoljni, je komisija za izume, tehnične izboljšave in koristne predloge predlagala spremembe v Pravilniku o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih, ki naj bi prinesla tudi več novih izboljšav.

S stimulatивnejšim nagrajevanjem, saj bi odškodnina znašala okoli 15 odst. gospodarske koristi, naj bi dosegli večje uspehe. Vendar moramo žal ugotoviti, da zaenkrat temu ni tako in da ni glavni vzrok v višini nagrade. Močan moment, ki vpliva na število prijav, je spodbujanje inovatorjev k nji-

hovemu delu in tu bi morali več napraviti.

Da bi se lahko bolje seznanili in se prepričali o dokaj stimulatивnem nagrajevanju inovatorjev v Stolu, navajam kriterije, po katerih Komisija za izume, tehnične izboljšave in koristne predloge nagrajuje uspešne predloge:

DS DO pa podeljuje na predlog Komisije za izume, tehnične izboljšave in koristne predloge vsako leto avtorju, ki je dosegel s svojim izumom, tehnično izboljšavo ali koristnim predlogom največji ugotovljeni prihranek v tekočem letu, nagrado ali naslov »Sto-

Prizor iz krivilnice. Delavec krivi parjeno bukovo letev za okvir sedala stola. Pravično delo, upoštevanje lesnih lastnosti, delovne varnosti in zahtev krivilnega stroja so osnovne zahteve, ki se jih morajo mladi delavci kar najhitreje privaditi. Na tej poti jim lahko veliko pomagajo starejši izkušeni krivilničarji in drugi strokovnjaki ob svojih strojih. Ti že vnaprej predvidevajo vse, kar se pri opisanem delu in drugih zahtevnih operacijah dogaja.

V letošnjem letu in bližnji prihodnosti odhaja v pokoj veliko število naših izkušenih izdelovalcev stolov. Tudi za v bodoče si moramo ohraniti desetletja stare izkušnje in znanja. Prislunhimo navodilom in praktičnim prikazom začetnim generacijam izdelovalcev stolov, prvim pravim Stolovcem.

(Nadaljevanje z 11. strani)

raža v vse težjem plasmaju blaga v zaostrenih tržnih razmerah na tujih tržiščih.

Rezultati gospodarjenja kažejo, da položaj izvozno usmerjenih temeljnih organizacij ni izenačen s temeljnimi organizacijami, ki delujejo pretežno na domačem tržišču.

Zato je nujno, je poudaril tov. Vinco Hafner, da se položaj delavcev v izvozno usmerjenih organizacijah izenači z delavci v neizvozno usmerjenih temeljnih organizacijah. Izvoz kot širša družbena potreba mora postati obveza vsakega posameznika, od katere je odvisen socialni položaj posameznika in družbe kot celote. Vloga sindikata pri uveljavljanju izvozne naravnosti združenega dela je še zlasti pomembna in mora postati nosilec teh usmeritev.

Razgovor s predsednikom slovenskih sindikatov je bil vsekakor uspešen, ne le zaradi medsebojnega informiranja in izmenjave izkušenj, temveč tudi zaradi podanih predlogov in sugestij za nadaljnje uspešno delo in uveljavljanje sozda UNILES.

Jože Koprivec

»Koliko imaš pokojnine?«

»Enega in dvesto. Pa veš, da mi vsedno manjka. Ali mi lahko kaj posodiš?«

* * *

»Kje pa je ta?«

»Ne vem! Če ni na dopustu, je pa v bolnišnici!«

* * *

»Ste se že vrnili od vojakov?«

»Da, eno leto sem že na delu!«

Mladi glasbeniki so se delali »važne« in si pripovedovali, katero glasbilo je najbolj primerno. Fonzi se je delal trajerja s kitaro: »Za vrat jo držim in na luknji brenkam, kaj je boljšega od tega?«

lov inovator leta«. Vendar višina letnega prihranka ne sme biti manjša kot 60.000 din. Nagrada pa znaša 10.000 din.

Prepričamo se lahko, da nimajo prav tisti, ki trdijo, da v Stolu nimamo posluha za inovacije in jih ne stimuliramo dovolj. Resničnim novostim in kvalitetnim predlogom praviloma sledi tudi pravična stimulatивna nagrada za vloženi trud, ki ga je vložil inovator poleg svojih rednih delovnih zadolžitvev.

V letu 1981 je bilo od prijavljenih sedmih koristnih predlogov nagrajenih pet, in sicer:

1. Ivan Gašperlin — TOZD-4, za predlog brušenja profila okrogline pri kabinetih DELTA.

2. Janko Vrtnik in Franc Mušič — TOZD-4 za predlog obžaganja okroglin segmentov DELTA in MODUL na tračni žagi.

3. Franc Mušič — TOZD-4 za predlog brušenja okroglin pri segmentih DELTA.

4. Pavel Škrlep — TOZD-4 za predlog lepljenja takona na plošče z zaokroženimi robovi.

5. Ivan Klemen — TOZD-1 (PE-8) za predlog brušenja naslonov in sedežev za REX program.

Vsem nagrajencem za koristne pred-

loge čestitamo in obenem vabimo tudi druge, ki še niso sodelovali s tehničnimi izboljšavami ali koristnimi predlogi, da posredujejo svoje znanje Komisiji za izume, tehnične izboljšave in koristne predloge.

TABELARNI PRIKAZ VREDNOTENJA NAŠIH INOVACIJ

Osnova — enoletni prihranek v din	Nagrada — posebno nadomestilo din	Minim. nagrada din	Max. nagrada din
do 10.000	25 % od osnove	500	2500
10.001 — 25.000	2500 + 20 % od osnove nad 10.000	2500	5500
25.001 — 45.000	5500 + 10 % od osnove nad 25.000	5500	7500
45.001 — 70.000	7500 + 9 % od osnove nad 45.000	7500	9750
70.001 — 100.000	9750 + 8 % od osnove nad 70.000		
100.001 — 150.000	12150 + 7 % od osnove nad 100.000	12150	15650
150.001 — 250.000	15650 + 6 % od osnove nad 150.000	15650	21650
250.001 — 500.000	21650 + 5 % od osnove nad 250.000	21650	34150
500.001 — 1.000.000	34150 + 4 % od osnove nad 500.000	34150	54150
nad 1.000.000	54150 + 3 % od osnove nad 1.000.000	54150	

Nagrado po tej tabeli je treba še pomnožiti s faktorjem, ki upošteva stopnjo ustvaritvene sposobnosti.

Faktor ustvaritvene sposobnosti:

Stopnja določitve posebne delovne dolžnosti	Stopnja novosti	Že znano	Izboljšava z znanimi rešitvami	Izboljšava z izvirnimi rešitvami	Popolnoma novo
		1	2	3	4
a) Posebna delovna dolžnost		0	0,5	0,7	1,0
b) Lažji pristop do predmeta izboljšave		0,5	0,7	1,0	1,2
c) Izboljšava z drugega delovnega področja		0,7	1,0	1,2	1,5

Za ocenjevanje in nagrajevanje predlogov s področja varstva pri delu se uporablja posebna tabela, ki upošteva stopnjo nevarnosti strojev in stopnjo dosežka varnostne naprave:

Stopnja dosežka	Stopnja nevarnosti strojev			
	1	2	3	4
I	1,0	1,5	2,0	3,0
II	1,5	2,0	3,0	4,0
III	2,0	3,0	4,0	5,0

Faktorji iz tabele se pomnožijo z osnovo 2000 din.

Matjaž Drčar

Ne pustimo, da bi nas primerjali s prašiči in svinjami, vendar bi bilo najbolje, da bi vsak dan čistili tovarniško dvorišče, prometne poti in mesta, kjer sedimo!

Tudi veliko naših otrok ima svoje vrsten »šiht«. Vstati morajo ob petih, ko jih na hitro odpeljemo v vrtec. Tam morajo ostati do pol treh, ko zopet pridemo ponje.

KADROVSKE SPREMEMBE ZA JULIJ 1981

Delovno razmerje so sklenili:

V tozdu SEDEŽNO POHIŠTVO

- KEMPERLE Martin, NK delavec, PE 8, iz JLA
- RAK Irma, kuharski pomočnik, PE 7
- GRDEN Dušan, NK delavec, PE 8
- KOČAR Stanislav, dipl. ing. lesarstva, pripravnik, iz JLA
- TIGANJ Sanja, NK delavka, PE 7
- VRANKAR Danilo, NK delavec, PE 8, iz JLA
- VIDERGAR Stanislav, NK delavec, PE 7, iz JLA
- JANEŽIČ Janko, NK delavec, PE 7
- POGAČNIK Tatjana, NK delavka, PE 7

V tozdu PLOSKOVNO POHIŠTVO

- POTOČNIK Zvone, NK delavec
- HRIBAR Jože, NK delavec
- CENCELJ Stanislav, KV mizar
- BERGANT Marija, NK delavka
- SEMPRIMOŽNIK Ivan, NK delavec
- ŠLEBIR Andrej, KV strojni ključ.
- LEVEC Bojan, KV strojni ključavn.
- ZAVRŠNIK Franc, KV strojni ključ.

V tozdu RESTAVRACIJA

- HANČIČ Mihael, PK kuhar

V skupnih službah

- MARTINJAK Mihael, ekonomski tehnik, iz poklicne rehabilitacije

DELOVNO RAZMERJE SO

PRENEHALI

V tozdu SEDEŽNO POHIŠTVO

- RUDIČ Antonija, PK delavka, PE 6, upokojena
- ŠUŠTAR Milan, NK delavka, PE 4
- BENKOVIČ Marija, NK delavka, PE 8
- BAJDE Jožica, NK delavka, PE 8
- HVALA Darja, NK delavka, PE 6
- MAKSIMOVIČ Milena, NK delavka, PE 7
- KORITNIK Jožefa, PK delavka, PE 7
- STANIČ Vladimir, KV prodajalec, PE 8
- PODBEVŠEK Ema, NK delavka, PE 7, upokojena
- GAČIČ Ranka, NK delavka, PE 4
- SPRUK Franc, KV mizar, PE 7, umrl
- STANIČ Sanja, NK delavka, PE 7
- PLAHUTA Agata, NK delavka, PE 7

V tozdu TOVARNA PLOSKOVNO POHIŠTVO

- BORŠTNAR Boris, PK lesni delavec, umrl
- URANKAR Damjana, NK delavka
- SLAPAR Ludvik, KV mizar
- CIPAR Miroslav, NK delavec, umrl
- KEMPERLE Tomaž, NK delavec
- JEREB Mitja, NK delavec, v JA
- POLJANŠEK Andrej, PK delavec, v JA
- ŠILER Dejan, NK delavec

V tozdu KOVINSKO IN

- LIČER Ana, PK delavka, upokojena

V tozdu PLOSKOVNO IN KOSOVNO POHIŠTVO

- JAGODIČ Franc, lestni tehnik
- BOŠTIČ Ludvik, KV mizar, upokojen
- ZUPANČIČ Iztok, NK delavec
- KOCIPER Štefan, KV strojni ključavničar

(Nadaljevanje na 14. strani)

(Nadaljevanje s 13. strani)

- PODGORNİK Ivan, KV obratni električar
- ZAVRŠNIK Zlatko, KV obratni električar

V tozdu PRODAJA

- BABAČIĆ Ivan, NK delavec, Interier Zagreb
- V skupnih službah**
- SABOTIĆ Umka, NK delavka
- VIDMAR Sonja, personalni referent, upokojena
- NOVAK Franc, dipl. ing. elektr., v JA

ZA AVGUST 1981

Delovno razmerje so sklenili:

V tozdu SEDEŽNO POHIŠTVO

- ZDOVC Marija, NK delavka, PE 7
- PAJIĆ Dragica, NK delavka, PE 7
- JAŠOVEC Branko, lesni tehnik, PE 8
- SUŠTAR Marija, KV prodajalka, PE 7
- CIVIĆ Arsen, NK delavec, PE 7
- VRANKAR Janko, NK delavec, PE 7

V tozdu PLOSKOVNO POHIŠTVO

- VRTAČNIK Marija, KV prodajalka
- KUHAR Jožef, KV mizar
- ZUPANČIĆ Borut, NK delavec
- OSOLNIK Joži, KV prodajalka

V tozdu KOVINSKO IN

OBLAZINJENO POHIŠTVO

- ŽAVBI Rado, NK delavec, PE 5
- PETRIĆ Žarko, KV tapetnik, PE 5

V tozdu TEHNIČNE STORITVE

- KEMPERLE Jožef, KV strojni ključavničar

Delovno razmerje so prenehali:

V tozdu SEDEŽNO POHIŠTVO

- ŽAVBI Pavel, NK delavec, PE 8
- IPAVEC Cvetka, NK delavka, PE 8
- ANDROVIĆ Rušo, NK delavec, PE 4
- TOMAZIN Danica, NK delavka, PE 8
- KOŽELJ Cecilija, PK delavka, PE 8, upokojena
- REBERNIK Ivana, NK delavka, PE 7
- BURJA Anica, NK delavka, PE 7
- POLJANŠEK Jožica, NK delavka, PE 7

- POTOČNIK Bojan, NK delavec, PE 7

- SAJEVIĆ Andrej, PK žagar, PE 4, upokojen

- PETKOVIŠEK Silva, KV krojač, PE 6, upokojena
- ULČAR Frančiška, NK delavka, PE 8, upokojena

V tozdu PLOSKOVNO POHIŠTVO

- HRIBAR Marija, NK delavka, prevzela druž. pokojnino

V tozdu KOVINSKO IN

OBLAZINJENO POHIŠTVO

- BALOH Marija, KV tapetnik, PE 5
- GOLOBIĆ Terezija, NK delavka, MOTNIK

V tozdu TEHNIČNE STORITVE

- BALOH Branko, KV strojni ključavničar
- ŠLEBIR Miran, NK delavec
- SLAPNIK Darko, KV strojni ključavničar

V skupnih službah

- SLAPAR Tatjana, administrativni tehnik
- VELEPEC Ida, administrativni tehnik
- OSOLIN Andrej, lesni tehnik

Kadrovski oddelek

Alojz Klemenc, Stolov inovator lanskega leta

V naši delovni organizaciji inovatorji sicer niso na gosto posejani, nekaj pa jih je vendarle. Samoupravni organi in komisija za inovatorstvo to dejavnost redno spodbujata in pospešujeta. Novi, umestni predlogi, so rešeni v kratkem času, novi, skrajšani ali dopolnjeni delovni postopek dan v proizvodnjo, inovator pa tudi v primernem času nagrajen.

Da bi izvedeli, kaj misli o inovatorstvu Alojz Klemenc, ki se že več let aktivno ukvarja z inovatorstvom, v lanskem letu pa je v primerjavi z drugimi inovatorji predlagal največji inovaciji, smo se z njim pomudili v krajšem razgovoru. Tov. Alojz je polkvalificirani varilec in ima tečaj za viličarja, v oddelku kovinskega ogrodja v matični tovarni pa je orodjar. Po naravi je zelo miren in preudaren človek, pravi nič narejen, njegovo izražanje je preprosto in direktno. Brez dvoma spada med najmarljivejše in zelo vestne Stolove delavce.

Imaš veselje do inovatorstva! Kdaj si pričel s tem delom in kako so tvoji nadrejeni gledali na prvi predlog?

Že več let sem premišljeval, kje bi se dalo kaj izboljšati. Posebno sem se zadržal pri tistih delovnih postopkih, ki so delali največje probleme. Delavci so se ob tem delu jezili, težko so dosegali norme in neprestano smo jim morali popravljati orodje. Pri taki delovni operaciji sem premislil vse druge možne variante in kmalu prišel do spoznanja, da bo boljši način, ki še ni uporabljen. Z mojstri in obratovodjem nisem imel glede izboljšav nobenih problemov, kot se to rado dogaja drugim inovatorjem, temveč so mi pri delu vedno stali ob strani. Vsi skupaj smo si prizadevali, da smo kaj novega čimprej spravili v proizvodnjo.

Kaj so rekli ljudje iz proizvodnje?

Imam občutek, da mojim sovrstnikom ni bilo toliko do tega, da bi naredili kaj novega. Bolj so se zanimali za nekaj nagrad, ki sem jih dobil. Veliko govorjenja je bilo tedaj, ko je bilo objavljeno, da sem prav jaz Stolov inovator lanskega leta. Zato mi pripada še dodatna nagrada. Ob tej je bilo še več pripomb. Nekateri pa so morda le pomislili, da je bilo potrebno inovacijo napraviti in se je morala tudi obrestovati. S priznanji sem zadovoljen!

Kaj nameravaš v prihodnje?

Želim, da bi še kaj dobrega »pogruntal«. Nekaj imam že v mislih, skušal bom še kaj drugega. Ker opravljam delo orodjarja, imam prav posebno prilžnost, da ob delu opazujem posamezna delovna mesta, probleme pri delu, šablone, orodje in seveda delavce. Posebno všeč mi je, ko skupaj pripravimo material, orodje ali čas. Tedaj človek zopet nehoti pomisliti, kje bi še kaj napravil, da bi se vsem izplačalo.

So bile tvoje inovacije dovolj razumljivo opisane v prejšnjih številkah Glasila?

Dovolj natančno so bile obrazložene! Za tiste, ki se za to stvar zanima, je sploh, za one, ki jih ne zanima, bi pa lahko napisal celotno stran, pa bi jim bilo še vseeno.

Tudi ko ljudje prebirajo časopis premalo razmišljajo o svojem in sosedovem delu. Se marsikaj bi se dalo izboljšati, ko bi vsi težili za tem. Delavci bi se morali otresti napačne miselnosti, da je inovatorstvo samo želja po nagradi, ne pa doprinos k celotnemu uspehu. Pogledati moramo tudi izven ograje naše delovne organizacije, kjer jim marsikje ta dejavnost veliko bolj uspeva.

Kaj bi še pripomnil?

Tisti naši delavci, ki so že predlagali več inovacij, bi si morali večkrat ogledati kako drugo sorodno delovno organizacijo, da bi videli, kako tam delajo. Našli bi tudi ideje ali vsaj osnovne misli, da bi potem pri nas kaj spremenili na bolje. Zaprtost v lastne delavnice ni nikoli dobra. Razvoj gre naprej in naša dolžnost je, da delamo na način, ki je najboljši in ne pretežak.

Tudi v tovarni moramo bolje sodelovati. Ne samo delavci in vodje proizvodnje v oddelku, temveč še ostali strokovnjaki, ki jih je pri nas tudi precej. Veliko teoretičnih in praktičnih rešitev poznajo. S skupnimi napori se da veliko več doseči kot posamezno.

Si imel tudi ti željo, da bi se še bolj izšolal?

Vedno sem želel, da bi več znal, toda kaj ko mi življenje tega ni dopuščalo. Sem pa zadovoljen tudi s tem, kar je. Da bi bilo le tako naprej. Mislim, da bi tudi v Stolu lahko še veliko napravili, če bomo imeli dovolj delavnosti in zanimanje za novo.

Spraševal je Ciril Sivec, odgovarjal Alojz Klemenc

***

Strokovni kader in inovacije. Kaj ni to nekaj, kar bi moralo spadati skupaj tudi pri nas!

Imela sta tako ozek in nizek šotor, da zares ni čudno, da sta v tistem tednu, ko sta bila na morju, naročila otroka.

***

Otrok nekega našega delavca je v osemletki slabo pisal slovenske naloge. Na lepem je le še kakšno napisal slabo, drugo pa dobro. Učiteljica je bila zelo začudena. Kaj je z njim? Ocena dve in štiri, to vendar ne gre skupaj. Močno ga je okregala!

Otrok pa se je znašel. Odslej ni pisal samo nekaj nalog dobro, temveč vse. Za vsako domačo slovensko nalogo je s kolesom prevozil štiri kilometre, kjer je v sosednji vasi nekaj let starejši sorodnik vedno rad prisluhnil njegovim težavam.

Karavana delavske solidarnosti

V sredo, 2. 9. ob 5. uri zjutraj je odšla na pot 14. karavana delavske solidarnosti, ki je bila letos v Kotorju. Kot vsako leto se je tudi letos nekaj Stolovcev udeležilo tega srečanja.

»Startali« smo izza hotela Malograjški dvor in se podali proti Zagrebu, seveda pa smo imeli v Trebnjem obvezen postanek za slovenski zajtrk, kar pomeni kavo in cigareto. Ko smo se odpravili dalje, nam je zaspanost pregnal naš Franček in smo se njegovim šalam in domisljam od srca nasmejali. Poleg humorista pa smo imeli tudi poučni del karavane, za kar je poskrbel profesor zgodovine tovariš Mackovšek, ki nam je zelo natančno in obširno narižal vse zgodovinske podatke o krajih, skozi katere smo se vozili in nas kar precej »zamoril«, kar pa mu nismo zamerili, saj smo tako spoznali še nekaj stvari o naši državi, katero še premalo poznamo, posebej še z zgodovinske strani.

Pot nas je vodila skozi Zagreb proti Novski, kjer je v bližini največje in tudi najstrašnejše taborišče v Evropi, ki je bilo med 2. svetovno vojno. To je Jasenovac, kjer je bilo pobito preko 700.000 ljudi. Dalje nas je vodila naša pot pod Kozaro, kjer se je odvijala ena od največjih bitk med našo NOB, poznana pod imenom Kozaračka epopeja. Za svobodo je dalo življenja preko 10 tisoč ljudi, od tega več kot polovica civilistov, po večini žensk, starcev in otrok, katere so kralji izdajalci domovine — ustaši.

Naša naslednja postaja je bilo Jajce, rojstni kraj Jugoslavije, kjer smo si privoščili kosilo in si ogledali mesto. Muzej, oziroma dvorano, kjer je bilo 2. zasedanje AVNOJA, pa si nismo mogli, ker je bilo pač zaprto. Iz Jajca nas je pot vodila skozi Donji Vakuf in Bugojno v Jablanico, kjer se je odvijala bitka na Neretvi, poznana kot bitka za ranjence. Tu se vidi razvalina

mostu, katerega je dal porušiti tovariš Tito in s to taktično prevaro uspel rešiti 4000 ranjencev, kajti preko porušenega mostu so napravili improviziran most in preko njega so ušli iz obroča. Iz Jablanice smo se odpeljali proti Mostarju, kjer smo tudi prenočili. Pred večerjo smo si ogledali stari del mesta in poznani most, moški del pa je predvsem zanimala največja zanimivost Mostarja, imenovana žilavka.

Naslednje jutro smo se po zajtrku odpravili proti naši končni postaji Kotorju. Med potjo smo se ustavili še v Dubrovniku in si ogledali stari del mesta z veličastnim zidovjem in trdnjavami.

Tu smo imeli tudi čas za kosilo. Do Kotorja smo se ustavili še v vhodu v Boko Kotorsko v Bijeli, kjer smo se tudi osvežili v topli in čisti vodi Kotorskega zaliva, seveda pa smo poskrbeli za mokroto tudi od znotraj, saj je sonce neusmiljeno pripekalo. V Risanu so nas sprejeli delegati Kotorja in pa tudi naša vodiča. Skupaj smo se odpravili v Kotor. Na obali Maršala Tita je bil svečan sprejem vseh udeležencev srečanja iz osmih pobratenih mest: Gornjega Milanovca, Zrenjanina, Peći, Slavonske Požege, Travnika, Kotorja in Kamnika. Po kozaračkem kolu smo se odpravili na ogled starega mesta, ki je bil hudo poškodovan ob katastrofalnem potresu 1979. leta, tako da je stari del mesta skoraj ves nenaseljen. Po ogledu mesta smo odšli v letno gledališče kjer je bil pozdravni govor in kulturno-umetniški program. V imenu gostitelja občine Kotor nas je pozdravil predsednik skupščine občine in nam orisal zgodovinski razvoj Kotorja, kot tudi razvoj Bokarske mornarice, saj zgodovinski podatki pričajo, da je Boka Kotorska zibelka naše mornarice, kajti že pred 12 stoletji je bila tu razvita mornariška flota. Po predsedniku skupščine občine Kotor nas je pozdra-

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, sina in brata

IVANA LANIŠKA

se zahvaljujemo vsem njegovim sodelavcem, ki so izrekli sožalje, darovali cvetje in ga spremili na njegovi zadnji poti, posebej pa pevcem in govorniku, ki je spregovoril poslovilne besede. Žaluzjoči: žena Emi, sinova Matjaž in

Jernej ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše hčerke in mamice

MARIJE LUŽOVEC

se iskreno zahvaljujemo vsem njenim sodelavcem in sodelavkam, ki so jo spremili na njeni zadnji poti, darovali cvetje in ob težkih trenutkih sočustvovali z nama.

Posebna hvala DO Stol za podarjeno cvetje ter za tople besede ob poslednjem slovesu. Pristrčna hvala tudi pevcem, ki so ji tako lepo zapeli v slovo.

mama in hčerka Jana

ZAHVALA

Ob smrti mojega moža

ANDREJA ALIČA,

zaposlenega v grobem rezu, se zahvaljujem za izrečena sožalja, tolažilne besede in izkazano pomoč sodelavcev, mojstra, pevcem in DO Stol.

Žena Tončka z otrokoma, sestra z družino in drugo sorodstvo.

Mesto Kotor ob Jadranu. Letošnji gostitelj Karavane prijateljstva.

vil tudi predstavnik Travnika, ki bo drugo leto gostitelj srečanja delavske solidarnosti. Povedal je nekaj besed o Travniku; mesto leži pod Vlašičem, ki je poznan rekreacijsko turistični center. Samo mesto, ki je podobno odprti knjigi, kjer se na obeh straneh kot naslikane vrstijo hiše, vrtovi, džamije, pokopališča in travniki. Travnik pa je poznan tudi po tem, da slovi kot mesto z malo sončnih dni v letu, zato tudi Travničani pravijo, da sonce, ko sije, ne sije nikjer tako toplo kot nad njihovim mestom.

(Nadaljevanje na 16. strani)

(Nadaljevanje s 15. strani)

Po pozdravnih govorih se je začel bogat kulturno-umetniški program, kjer so nastopali priznani umetniki Črne gore in mesta Kotor. Po prireditvi smo odšli v Tivat, kjer smo imeli hotel in tudi večerjo. Po večerji smo si Kamničani pripravili svoj kulturni program, tako da sta naša vodiča Marija in Branko spoznala, da smo tudi Kamničani vesela družba in da radi poje- mo, pa čeprav nimamo vsi pravilno »naštrelanih« glasilk.

Naslednje jutro smo se vrnili nazaj v Kotor, kjer smo položili venec na grob žrtev NOB. Dan je nekoliko pokvaril dež, ki je padal, pokvariti pa ni mogel vzdušja, ki je bilo med udeleženci karavane enkratno. Po položitvi venca smo se razdelili v skupine in odšli v delovne organizacije. Bil sem v skupini, ki si je ogledala delovno organizacijo Avtoremont in pa delovno organizacijo Rivera. Avtoremont je DO, katere dejavnost pove že samo ime. Glavno delo je popravilo avtomobilov, izvajanje tehničnih pregledov in podoba. Pred ogledom obratov smo si izmenjali izkušnje s področja samoupravljanja in načina dela. Nato smo odšli v DO Rivera, kjer delajo pralne praške, mila in kozmetične preparate. Direktor DO nas je seznanil z delom in načinom proizvodnje ter delom samoupravnih organov, nakar smo si ogledali obrat proizvodnje mila in pralnih praškov. Po ogledu sta nas gostitelj DO Rivera in DO Avtoremont povabili na kosilo.

Po kosilu smo se vrnili v Tivat, kjer smo imeli prosto popoldne, katerega je večina izkoristila za kopanje. Zvečer smo imeli tovariški večer v Domu študentov.

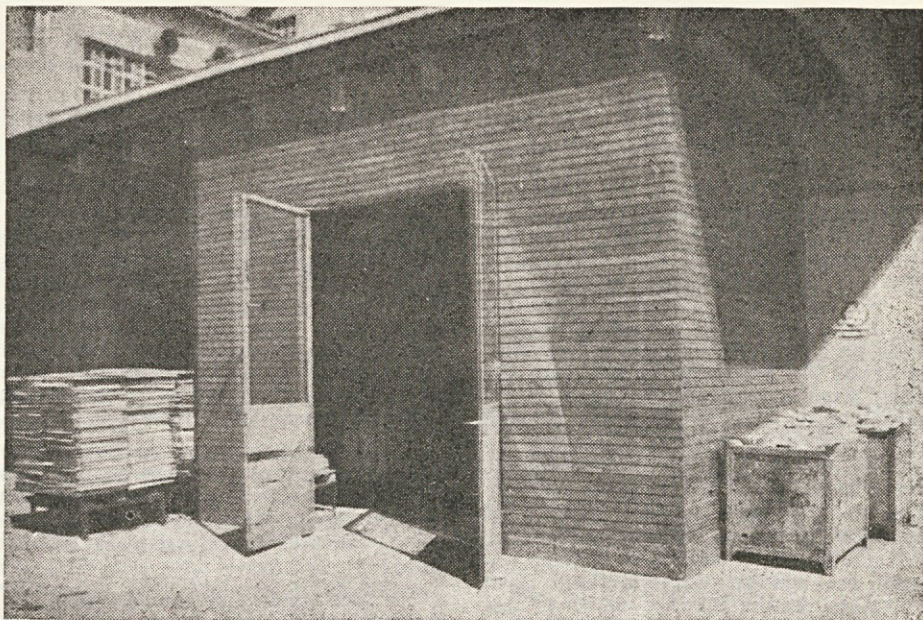
Naslednji, zadnji dan srečanja, smo si ogledali Boko Kotorsko še z ladje, tako da smo prepluli cel zaliv, ki močno spominja na finske fjorde. Po plovbi smo odšli na Vrmc, kjer smo imeli partizanski piknik z golažem, nakar smo se poslovili od prijaznih gostiteljev in se odpravili na dolgo pot proti Kamniku. Med potjo je nekatere premagal spanec, tiste, ki pa niso bili utrujeni, pa je zabaval naš Franček, tako da ni nikoli bilo dolgočasno. Med potjo smo se nekajkrat ustavili, da smo dotočili. Zadnja postaja pred Kamnikom je bilo Grosuplje, kjer smo si spet privoščili izdaten zajtrk v obliki kave in cigarete. Proti Kamniku je bila pot resnično kratka in na koncu smo vsi lahko ugotavljali, da je bilo lepo in prijetno, a doma je vseeno najlepše.

Na koncu naj zaključim z besedami, da se na tem srečanju niso krepile samo prijateljske vezi pobratenih mest, ampak smo se dogovorili tudi za tesno sodelovanje in izmenjavo kulturnih, športnih, turističnih, gospodarskih in drugih dobrin, z namenom čuvarja bratstva in enotnosti in socialističnega samoupravljanja.

Boris Pohlin

»Ti si pa res 'pretrigan' pijanec. Kakšno vino pa piješ?«

»Ko je bil dan, belega, ponoči pa črnega!«

V času, ko smo slikali ta vetrolov pred strojno stolarno, je bilo še zelo toplo in so imeli delavci zunanja vrata na stežaj odprta. V kratkem pa bo prišel čas, ko bo potrebno zunanja in notranja skrbno zapirati. Marsikateremu delavcu bo prihranjen prehlad in tudi kasnejše revmatično obolenje.

Šport in rekreacija

Planinstvo in alpinizem

Verjetno za marsikaterega poznavalca planin ne bom povedal nič ali skoraj nič novega. Vsem ljubiteljem gora je znano, da alpinizem na Kamniškem sega nazaj v dvajseta leta tega stoletja. Vendar, ves ta alpinizem in planinstvo za nas ne bi bilo zanimivo, če se vzporedno z razvojem gorništvaja v Sloveniji ne bi ta športna zvrst razvijala tudi pri nas v Stolu oziroma pri tedanjem »Remcu«.

Že kmalu po prvi svetovni vojni so bili Kamničani kar uspešni gorniki. Že takrat in tudi pozneje so plezali težke in najtežje plezalne smeri v Kamniških in Julijskih Alpah. Med temi ljudmi so prav gotovo tudi takšni, ki so bili zaposleni pri nas. Saj vemo, da je Pavle Kemprle, pionir alpinizma v Kamniku, dolga leta službovali v naši DO. Bili pa so še drugi. Zagrizena gornika sta bila tudi Karel Benkovič in Bine Vengust in tudi poznejše, že povojne generacije, katerih cilji so bili vedno višji in vedno težji.

Starejši Stolovci se gotovo še spominjajo Metoda Humarja. Bil je naš prvi Himalajec in gonilna duša alpinizma. Že leta 1965 je stal na koti, visoki 7535 m, malo pod vrhom Kangbačena. Še prej pa je preplezal mnogo smeri v domačih in tujih gorah. Skoraj vzporedno z njim pa so rastle tudi naše nove generacije. Spadajo med odlične alpiniste v širšem merilu: Janez Uršič — Jak, je bil udeležec mednarodnega srečanja alpinistov ENSA v Franciji, Bauman in Trobevšek sta v Kavkazu preplezala nekaj zelo težkih smeri. Med drugim tudi prvenstveno

na 4646 m visoki ADAY HOH. Bauman in Kramar Cene sta v francoskih Alpah preplezala nekaj zelo težkih plezalnih smeri. Prav tako aktivna pa je bila naslednja mlajša generacija — Jože Močnik in Dušan Kregar.

Pa vendar; čeprav so bile v teh letih plezane in preplezane zelo težke stene, doma in v tujini, je nekaj manjkalo. Manjkale so višine, visoki vrhovi, odprave. Prišel je tudi ta čas. Najprej leta 1976 NOŠAK, 7492 m visok vrh, na katerega se je povzpel tudi Bauman. Zatim 7692 m visok vzhodni vrh TIRICH MIR. In sedaj? Kaj sedaj?

Pred nami je Slovenska alpinistična odprava na 8167 m visok DAULAGIRI

Daulagirijska južna stena. Visok je 8167 metrov.

v Himalaji, katere član je tudi Cene Berčič, naš sodelavec in trenutno najbolj aktiven alpinist.

Z njim sem se na kratko pogovarjal in nastal je naslednji zapis.

1. Kdaj in kje si začel plezati in ali si že prej zahajal v gore?

Plezati sem začel leta 1975 v Kamniku, vendar sem prvič začel v skale že 1973. leta. V maju sem preplezal prvo smer »Zeleniške špice«. Bilo me je zelo, zelo strah globine in močnega vetra.

2. Kdo te je navdušil za alpinizem?

Za alpinizem me je navdušil moj prijatelj Janez Lozinšek. Z njim sem tudi začel hoditi v hribe. Nekega dne, ko je on šel trenirati v plezalni vrtec na Stari grad, me je povabil s seboj, češ: Pojdi, boš videl, kako plezamo in šel sem z njim. On je po enem letu prenehal plezati, jaz sem ostal.

3. Tvoji uspehi v alpinizmu od začetka pa do sedaj, do odhoda v Himalajo?

Imam že kar nekaj lepih, težkih vzponov. Na začetku se nisem preveč gval za težavnimi turami, saj sem mislil, da je to za mene pretežko. Z težkimi vzponi sem začel pozimi. Ko je še tako lahka smer preplezljiva poleti v eni ali dveh urah, pozimi garaš cel dan, da prideš na vrh in ponoči sestopiš v dolino.

Tako sem pozimi preplezal nekaj smeri, ki mi dosti pomenijo, za vrhunski alpinizem pa to ni nič posebnega. Do sedaj je moj največji uspeh vzpon po vzhodnem grebenu na East tirihi mir (vzhodni vrh), 7692 m visok vrh v Hindukušu. Nato sem odšel k vojakom. Ko sem se vrnil, sem zopet začel z zimskimi vzponi. Tedaj sem tudi prvič spal v steni. S soplezalcem Gladkom sva v dveh dneh preplezala Jakovo smer v Rzeniku. Drugo noč sva prespala na vrhu smeri. Z njim sem preplezal tudi skoraj vse težke smeri v kopni skali. Naj jih nekaj naštejemo: Peternelova in Čopov steber v Triglavu, Direktna v Spiku, JLA v Šitah, Lahova v Vežici, Trikot v Dolgem hrbtu. Vse te smeri so ocenjene z najvišjo težavnostno stopnjo. Opravila sva tudi 1. jugoslovansko ponovitev Cechinel-Nomine (Sešinel-Nomine) v Granc Piliar D'Angle (Mont Blanc). Nato je spet prišla zima. S soplezalci sem v dveh dneh preplezal 1. zimsko ponovitev Vojkine smeri v Brani. Potem 1. zimsko ponovitev smeri Kemprle — Benkovič — Presl v Rzeniku. Potem Prusik — Szalejevo v Triglavu in zatem še Raz mojstranških veric v Stenarju. Smer je visoka 900 m, s soplezalcem sva jo plezala 5 dni. Že drugi dan sem dobil ozeblino, saj je bilo najbolj toplo -8°C . Sicer pa od -12 do -15°C . To bi bile moje najtežje smeri pred odhodom v Himalajo.

4. Povej nam nekaj o letošnji odpravi?

Letošnja žepna odprava se bo lotila enega največjih problemov v Himalaji. Južna stena Danlagirija je visoka 3500—4000 m in široka 10 km, v vsej svoji velikosti nima niti ene smeri.

Odprava gre na pot 3. septembra (je že šla) in bo na poti do približno 10. novembra. Potovali bomo iz Zagreba, preko Frankfurta v New Delhi, od tam pa v Katmandu (Nepal), nato s kamionom 200 km do Paklare in naprej še 8 dni peš do pod stene. Potem sledi 14

dni aklimatizacije (privajanje na višino). Nato imamo 1 mesec časa, da preplezamo steno. Steno mislimo preplezati v »alpskem« stilu. To je brez vmesnim taborov, brez šerp in nazadnje tudi brez zdravnika. Odprava šteje 6 članov: Stane Belak je vodja — AO Matiča, Tratnik Emil — AO Idrija, Sabolek Janez — Akademski AO Ljubljana, Zupan Jože — AO Celje, Rok Kolar — AO Prevalje in Cene Berčič AO Kamnik. Naši »stari« očetje nam dajejo 40 odst. možnosti za uspeh.

5. Čemu žepna odprava in ne velika močna ekspedicija, glede na težavnost stene?

Napredek gre v smer, čim manj ljudi, tem hitreje in ceneje. Možnosti, da take odprave uspejo, so majhne, vendar je športni uspeh večji, ker pride do izraza vsak alpinist, v večjih pa se zmeraj najde kdo, ki je šel gledat na uro!

6. Ali bi bil ob uspehu te odprave korak naprej v alpinizmu (himalaizmu)?

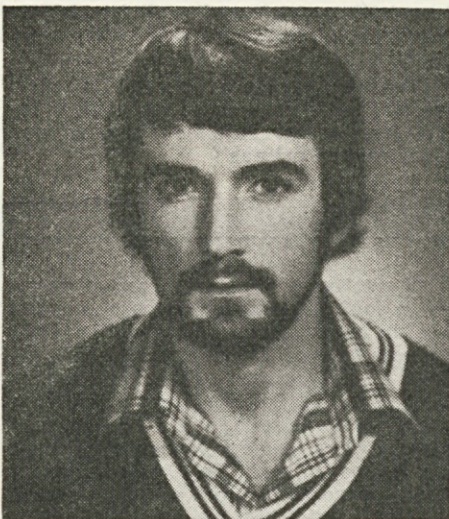
To bi bil gotovo korak naprej v našem in morda tudi v svetovnem himalaizmu. V tej steni je med drugim poizkušal že tudi znani Reinhold Messner, vendar mu je plaz podrl bazo. Tako, da v steno sploh ni vstopil. Poskusil je precej bolj levo, vendar je odnehal.

7. Še vprašanje kar tako (organizacija, strokovno vodstvo, treningi, dopusti, finance)?

Skoraj vsi drugi klubi imajo za organizacijo tekem in potovanj funkcionarje, tako da tekmovalci lahko trenirajo in tekmujejo. Pri alpinizmu pa je vsak sam član in funkcionar. Sam mora zbirati sredstva za takšno »podjetje«. Pri tem pa mora biti še vrhunski alpinist. To si lahko predstavlja samo tisti, ki je poizkusil.

Na srečo so mi šli v tovarni v tozdu 2 glede dopusta zelo na roko in se jim iskreno zahvaljujem. Zahvaljujem se tudi komisij za šport in rekreacijo za denarno pomoč.

TOREJ JIM ZAŽELIMO SREČNO POT IN ŠE SREČNEJŠI POVRATEK.

Naš alpinist Cene Berčič

BREZ OMRZLIN IN SKRAJŠANIH PRISTOV. ČE USPEJO V STENI (UPAM, DA BODO) IN STOPIJO NA VRH, POTEM BO TO PIKA NA I IN SREČO BOM DELIL Z NJIMI!

Stolov dan v Kamniški Bistrici

Ja, ja, zadnjo soboto v avgustu nam je Stolovcem posvetilo sonce. Na pikniku v Kamniški Bistrici. Zopet smo se zbrali, letos že tretjič povrsti, da se poveselimo, sprostim in nauzijemo svežega zraka. V lepem vremenu se je zbrala pisana množica, prepevala in se ob zvokih ansambla prešerno vrtela po plesišču. Za zabavo in dobro počutje ni poskrbel le ansambel Poljanšek, pač pa tudi povezovalc programa, kuharice in natakariče z jedajo in pijačo ter komisija za šport in rekreacijo, ki je organizirala razne družabne igre. Na vseh prostorih, ki so bili določeni za igre, se je trlo ljudi. Tisti, ki so v igrah sodelovali, bi bili radi prvi, najmočnejši, najboljši, ostali pa so navijali za svoje znance in ekipe. Ker pa je povsod tako, da je prvi le eden, morajo biti pač ostali drugi in zadnji. Seveda pa smo se vsi zavedali, da to ni nobeno pomembno tekmovanje, da je zgolj zabava, zato ni bilo kakšne posebno hude krvi. Prvi so prejeli medalje, ostali kozarčke in nazdravljali vsem prisotnim. Razlog pač mora biti.

Pa pogledjmo še rezultate:

I. Met valjarja:

1. Moneta Lojzka; gotovo si je kaj lepega predstavljala.

II. Metanje kamenja:

1. Osolnik Darko; Lovec na daljave

III. Pikado — ženske: 1. Kirbus Lojzka; mirne roke.

moški: 1. Kralj Srečo; »raubšic«.

IV. Vlečenje vrvi: 1. Šoferji; najmočnejši.

V. Ples okoli stolov: 1. Hrastovec Franc — Juteršek Dragica; Ja, ja, mlada leta, urna leta.

VI. Tek v vrečah: ženske: 1. Zorman Slavi.

moški: 1. Resnik Zvone, najhitrejša.

VII. Sestavljanje stola:

1. Poljanšek Miro

2. Jegovnik Zofija

3. Poljanšek Danilo

4. Vrankar Fani; kje so stari mizarški mački?!

Lep pozdrav, naslednje leto se vidimo!

Šah

Marljivo delo v zimski sezoni je bilo šahistom bogato povrnjeno z uspehi na tekmovanjih, kot so — Pokal maršala Tita, Slovensko ekipno prvenstvo in mednarodno prvenstvo »Šobec 81«.

Največje tekmovanje v Jugoslaviji je brez dvoma tekmovanje za pokal, ki ga je šahistom pred 24 leti poklonil tovariš Tito. V tekmovanju sodeluje več tisoč ekip, doma in naših zdomev v tujini. Na zaključni turnir se zbere 18 najboljših ekip iz Jugoslavije, ki tekmujejo za pokal, ostale boljše pa igrajo po moči v festivalnih skupinah. V teh skupinah igrajo tudi ekipe iz drugih držav, ki jih je iz leta v leto več. Naša ekipa je bila izmed 18 skupinodeljena sedmi. Med ekipami iz drugih republik iz Jugoslavije, Luksemburga, Italije, Zahodne Nemčije, Avstrije je z zmagami nad ŠK Ozren Nedeljkovič iz Tivata, Schahwerein iz Dunaja, 21. maj iz Rakovice s 3:1. ŠK Prva petrolejka iz Trstenika s 3,5:0,5 ter neodločnim izidom s ŠK Sevoino iz Titovih Uzič opravičila zaupanje organizatorjev in zmagala v svoji skupini.

(Nadaljevanje na 18. strani)

(Nadajevanje s 17 strani)

Karnar, Osolin, Trebušak in Bergant so prvič zmagali na tako velikem tekmovanju in upajmo, da ne zadnjič.

Kmalu za tem je bila pred našimi fanti nova velika preizkušnja — 33 delavsko ekipno prvenstvo Slovenije. Nastopilo je 41 najboljših sindikalnih ekip. Naši letos sicer niso uspeli priti v sam vrh, kljub temu pa je 11. mesto solidna uvrstitev. Zmagala je ekipa Papirnice iz Količeva.

Osmege mednarodnega moštvenega hitropoteznega šahovskega turnirja »Sobec 81«, kjer je nastopilo 53 ekip, so se fantje udeležili kar z dvema ekipama. Boljši so igrali za Virtus, malo slabši pa za Stol. Tekmovanje je potekalo v petih skupinah, naši pa so igrali v drugi in tretji skupini. V tretji skupini so se uvrstili na 6.—7. mesto. Virtus je bil v drugi skupini za ekipno iz Slovenj Gradca drugi. Naj povemo še to, da je Karnar izgubil eno samo partijo.

Kolesarstvo

Da je kolesarstvo popularen šport, ni nič novega. Nova pa je kolesarska sekcija v naši DO, ki smo jo ustanovili pred nekaj tedni.

Namen delovanja sekcije ni, da bi se šli kakšne vrhunske kolesarje in posegali po najboljših rezultatih, pač pa isti, kot pri vseh sekcijah: da bi se čim več ljudi ukvarjalo z rekreacijo.

In tako so si naši fantje že takoj po ustanovnem sestanku zastavili določene cilje, za katere upamo, da bodo tudi izpeljali. Sekcijo bo vodil tov. Ciril Grkman (ni nujno, da vodi tudi na dirki), sledili pa mu bodo ostali privrženci kolesarjenja.

Da mislijo resno, nam povedo naslednji podatki. 29. 8. je bil v Kamniku organiziran Maraton prijateljstva. Proga, ki je vodila iz Kamnika do Duplice, nazaj do Ločice, zopet skozi Kamnik v Kamniško Bistrico in nazaj v Kamnik, je bila dolga 100 km. Med 358 udeleženci tega trim tekmovanja je bilo tudi 10 naših kolesarjev. Vsi so progo uspešno prevozili.

Seveda s tem delo naših kolesarjev še ni končano. Udeležili se bodo še dveh maratonov. Najprej bodo vozili na 130 km dolgem Dakijevem maratonu, potem pa se bodo udeležili še maratona za trim Lovoriko, kaveljce-korenine, ki bo dolg 150 km. Upajmo, da bodo vzdržali.

Organizirali bodo tudi trim vožnje za Stolovce. Prva taka vožnja je že

bila 12. 9. na relaciji Duplica—Zbilje—Duplica. Naslednja naj bi bila oktobra. O vseh vožnjah in trim tekmovanjih bomo pravočasno obveščeni, preko Glasila in oglasnih desk.

Pa srečno vožnjo!

PA ŠE TO

Lokostrelstvo — šport za vsakogar:

Lokostrelstvo je znano že dolgo časa, vendar je kot šport mlada panoga.

Konec 19. stoletja so Američani zopet začeli proučevati lok in propagirati lokostrelstvo, predvsem za lov, pa tudi kot športno panogo.

Tudi Evropejci so proučevali loke in prišli do spoznanja, da so za športno lokostrelstvo najprimernejši loki iz bližnje in srednje Azije. Take loke poznamo še danes.

Po prvih negotovih začetkih je lokostrelstvo postalo priljubljen šport. Celo tako, da so ga sprejeli kot olimpijski šport na olimpiadi v Parizu leta 1900. Leta 1931 pa je bila ustanovljena mednarodna lokostrelska zveza (FITA), ki je izdelala tudi prva tekmovalna pravila.

V Jugoslaviji je bil ustanovljen prvi lokostrelski klub pred 25 leti v Zagrebu. Pred 10 leti pa v Mariboru prvi slovenski klub. Sedaj je v več kot 30 klubih včlanjenih okoli 3000 lokostrelcev.

Lokostrelstvo je šport, ki ga lahko gojite od rane mladosti do pozne starosti. Na turnirjih niso nobena redkost tekmovalci, ki so stari 60 in več let.

Z lokostrelstvom se lahko ukvarjamo kot s športom za rekreacijo ali tekmovalno. Za streljanje lahko izberemo vsak travnik. Seveda mora biti primereno zavarovan. Še najboljše je, če streljamo na organiziranem strelišču.

Turnirsko streljanje delimo na več vrsti. Tako imamo turnirje FITA, ki so na stadionu, turnirje »Hunter and field« na katerih imamo 28 tarč razporejenih po gozdu in hodimo od tarče do tarče, v vsako pa izstrelimo po štiri puščice. Imamo tudi dvoranske FITA turnirje, tu streljamo z razdalje 25 metrov in še razne manj razširjene oblike tekmovanja, kot npr. streljanje v daljino.

Poseben problem predstavlja oprema, saj se je pri nas ne dobi. To v veliki meri preprečuje še večji razmah lokostrelstva pri nas.

Zbral in zapisal

Franc Bauman

Od Umaga do avtokampa Stela Maris vozi poseben, športni vlak. Lokomotiva in vagončki so majhni, prav za turistično vožnjo, pa včasih tudi za norčije.

V letošnjem juliju je bilo v Umagu veliko turistov. Tudi takih, ki bi se radi vozili z malim vlakom. Ob neki večerni vožnji jih je pred recepcijo v kampu čakalo skoraj dvakrat toliko, kolikor jih lahko vagončki poberejo. Sprevodnik se je znašel in zavpil: »Če ne morete sestiti na sedeže, pa sedite v naročje!«

Prvi so zares ubogali, vendar je nastal nepopisen vrišč in smeh. Slednjič so vsi odvečni potniki poskakali z vlaka in raje čakali na naslednjo vožnjo.

V avtokampu je direndaj, pa tudi nered, da je joi. Ni čudno, da je neka prikolica kar na lepem ostala brez elektrike. Prišli so namreč neki Italijani in priklopili elektriko k svoji prikolici, Franc pa je ostal brez »štroma«. Poiskal je dežurnega elektrikarja, vendar se je ta vedel dokaj neprijetno. Franc se je hitro znašel in rekel: »Kajne, najbolje bo, če »skočim« v mesto, kupim razdelilec in sam priklopim elektriko še k sebi!«

»Tako bo najbolj prav,« je rekel dežurni elektrikar in nadaljeval s svojim »šihom«.

»Kje je Janez?«

»Ne vem, ali je na morju ali v hribih. Doma vem, da ga ni!«

»Kaj pa je z vami? Saj ste vendar pijani, da se med seboj več ne poznate?«
»Pijemo zaradi slabih rezultatov naših športnikov. Pa nam morda sploh ne verjamete?«

»Kaj se pa držiš tako čudno?«
»Veš, da mi je dolgčas, ker me zadnje čase disciplinsko ne preganjajo. Delovni čas se nekam vleče!«

Samo o delu se ne da govoriti. Stovolci se predvsem v ponedeljkih radi zavzeto pogovarjajo še o marsičem: o športu, o podražilvah, veliko pa je tudi vnetih oboževalcev gob. Vendar so vsi nekam skrivnostni. Sicer vsi trdijo, da so gobe vedno našli, gobarsko področje pa le približno opišejo. Tisti, ki najbolj pretiravajo, trdijo, da so gobe kar pometali skupaj, skromnejši pa bolj boječe priznavajo, da teh gozdnih sadežev vendar ni toliko.

Kako stvar je res težko napraviti. Za kako stvar pa tudi močno pretiravamo. Npr.: Janez je rekel Francetu: »Danes popoldne res ne morem priti k tebi, je presoparno. Bom že prišel kak dan kasneje!«

Dober dan, upokojenci!

Zelo se motijo tisti mladi ljudje, ki menijo, da je delo neprijetno in bi se mu radi izogibali.

Vsakdo bi se moral zavedati, da je prav delo tisto, ki daje človeku pravo zadovoljstvo in njegovemu življenju pomen. Z delom uresničujemo družbene in osebne zamisli in potrebe, z delom si življenje lahko uredimo lažje in lepše. Človek, ki ne dela, živi na račun drugih, jim je v breme, njegovo življenje pa mineva le navidezno prijetno.

Povsem nasprotno misli dobi človek, ko se snide z našimi upokojenci. S seboj prinesejo stari utrip tovarne, stare odnose, ki so temeljili na spoštovanju dela, delavnosti, skupnih potreb, skratka z njih je govorila želja, da je »treba vsak dan nekaj dati od sebe«. Pri teh ljudeh tudi vidimo, da so medsebojne odnose spoštovali in se zavedali, da je le v slogi moč.

Brez vas, dragi upokojenci, ne bi bilo današnjega Stola, njegovih velikih oddelkov, velikih strojnih naprav in neštevilih delovnih mest, skratka, več kot tisoč petstočlanski kolektiv si ne bi mogel služiti vsakdanjega kruha in pomagati tudi širši družbeni skupnosti.

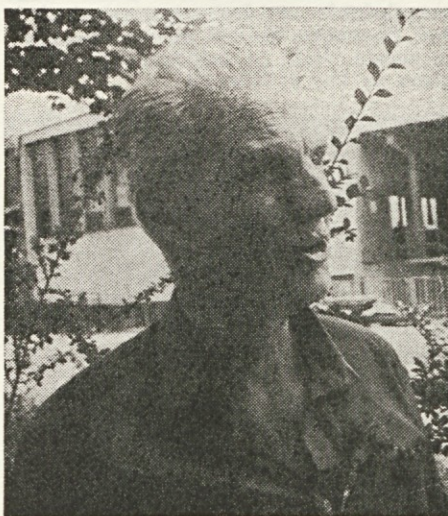
Dan upokojencev, ki ga Stol vsako leto priredi, je veliko preskromen, da bi se le-ta požrtvovalnim in delovnim Stolovcem oddolžil za njihov doprinos. Dati vse svoje delovne sposobnosti neki delovni organizaciji je največ, kar človek v življenju lahko da.

Dan upokojencev je le skromen, vendar lep dogodek za naše starejše ljudi, ki so po duši in prepričanju še vedno naši.

Gotovo smo imeli to v mislih, ko smo letos posedli z našimi upokojenci v novi jedilnici in se za trenutek skušali živeti v njihovo življenje. Upokojenci so to pot prvič stopili v naše nove prostore družbene prehrane in se čudili velikemu uspehu. Nalili so si vina, se zasmejali in svojega nekdanjega sodelavca na drugi strani mize povprašali, kako kaj živi.

Spregovoril jim je tudi Stolov direktor Vinko Gobec, ki jim je v preprosti, vendar tehtni besedi opisal naše delo v zadnjem letu, naša hotenja in potrebe. Povedal je, da je v zaostrenih razmerah gospodarjenja veliko težje uspešno delati, vendar je prepričan, da bo delovni kolektiv, kot vedno doslej, sposoben premagati vse težave in dokazati, da bo delal in primerno živel tudi jutri. Tovariš direktor je vsem upokojencem zaželel prijetno počutje v našem krogu ter veliko zdravja in zadovoljstva v njihovem življenju.

Pretekla leta smo skušali kar najbolj natančno opisati letno srečanje upokojencev, njihove ogledne v proizvodnih oddelkih in vse, kar se na ta dan dogaja v naši tovarni. Za letos smo se odločili vprašati nekaj naših ljudi, kako žive doma, če so zadovoljni, kaj delajo in kakšno je morda njihovo gledanje na njihovo najozjjo in tudi širšo okolico.

Karel Benkovič je starejši in tudi nekoliko mlajši Stolovi generaciji dobro poznan. Posebno ga odlikuje njegova vedrina in pristopnost. V Stolu je opravljal delo mojstra v stolarni že pred vojno, med vojno in po vojni. Kasneje je prišel v tehnično pisarno, bil pomočnik obratovodje Zupana in kasneje tehnični direktor. To delo je opravljal štirinajst let. Zadnja leta je opravljal delo vodje finalne proizvodnje.

Karel ima sedaj, ko je upokojenec, tudi doma dovolj dela. Rad dela v vrtu, v posebno zadovoljstvo so mu čebele. Ima jih 12 panjev. Rekel je, da se čebele spleča imeti. Ni mislil na materialno korist, temveč na njihov družaben način življenja, ki človeka kar pomladi.

Naš sogovornik je povedal, da je še vedno sposoben prijeti za malo težje delo. Sinu je pomagal pri gradnji hiše. V prostem času pa zelo rad hodi v hribe. Letos je bil že petkrat na Kamniškem sedlu. S hojo nima težav.

Karel Benkovič vsak mesec v veseljem prebere naše Glasilo. Nasploh je z življenjem zadovoljen in želi, da bi bilo tako tudi v prihodnje. Star je devetinšestdeset let, vendar jih kar precej skriva.

V naselju je bilo predavanje o alkoholizmu. Predavatelj je hotel trditev, da je alkohol zares škodljiv, podkrepiti s primerom. Vprašal je starega človeka, ki je sedel v kotu dvorane, koliko je star in če ni nikoli pil. Starček se je preplašen dvignil in rekel: »Star sem osemdeset let, pil pa res nisem veliko.«

Zdravnik je bil vesel, ker mu je primerjava tako hitro uspela, pa je rekel: »Poglejte, živ primer.«

Tedaj se je starček še enkrat dvignil in rekel: »Imam še starejšega brata. Ta je star devetdeset let.«

Zdravnik je zažarel od veselja. Vprašal je starčka:

»Pa bi lahko napravili kak intervju z vašim bratom, da bi še drugi brali, kolikšno starost se da doživeti, če nisi pijanec?«

Starček v dvorani se je obotavljaje približal in pojasnil: »To bo pa težko. Moj brat je namreč vedno pijan!«

***

Frenk in Braco sta stanovala v isti ulici, vendar sta se le za silo poznala. Predvsem Braco si je nekaj domišljal in ko je srečal sokrajana, je najraje gledal po zraku. Nekega dne ga je Frenk dohitel z avtomobilom v precej oddaljenem mestu in ga povabil, naj prisede. Braco se je zasmejal, skočil v avto in rekel: »Seveda, saj se vendar poznavata!«

***

Mirč in Rajc sta v tovarni nosila neke deske. Mirč je nosil lepo po eno, Rajc pa jih je nesel pet naenkrat. Opazil ga je mojster in ga začudeno vprašal: »Kaj ne bi raje nosil po eno, če jih boš nosil po pet naenkrat, boš prehitro utrujen.« Rajc pa je odgovoril: »Toliko len pa res nisem, da bi z vsako desko posebej letal.«

Ana Pirnat je bila naša druga sogovornica. Tudi v mnjeni družbi je bilo zelo prijetno. Prav nič ni skrivala vedrega razpoloženja. Od Benkoviča je tri leta starejša, se pravi, da jih ima dvainšestdeset. Bila je prav praznje oblečena. S pripetim nageljnomo je bila še posebno brhka. Upamo, da nam tega opisa ne bo zamerila.

Povedala je, da vedno prihaja na vsakoletna srečanja upokojencev. Sicer pa ji je vez s tovarno naše Glasilo, ki ga kljub letom rada prebira. Stanuje v Podborštu v Komendi. V pokoju je že dvajset let. Delala je v ščetarni v moščanski Slogi. Naša upokojenka je postala, ko se je ta obrat priključil k Stolu.

Doma rada kuha, zelo rada pa tudi pazi na vnuke. Pomaga tudi bratovi ženi, ki je srčni bolnik. Povedala je, da se nobenega hišnega dela ne ustraši, seveda pa ga opravlja precej bolj počasi kot v mladih letih. Z življenjem je zadovoljna, zdrava je in vedrega pogleda v prihodnost.

Pavle Ulčar je možakar in pol. Rešen je, pa kljub temu prav prijeten za družbo. Kako prijetno se je pogovarjati s takimi ljudmi. Vedno so se zavedali svojih nalog, nikoli niso bili nikomur v napoto in nobena stvar jim ni bila pretežka.

(Nadaljevanje na 20. strani)

Pavle iz Nožic je star štiriinšestdeset let in je že osemnajst let upokojenec. Je izučen mizar. Delal je v montaži mizarne. Rad je opravljal to delo in posebno prva leta po upokojitvi mu je bilo dolgčas po tovarni.

Doma je Pavle še vedno zelo delaven. Rad kuha, posebno za bolno ženo, ki ji tudi drugače rad priskoči na pomoč. Povedal je, da je sam drugače še kar zdrav, le noga ga boli. Z življenjem je zadovoljen. Na srečanje upokojencev pride vsako leto in natančno pogleda, kaj je novega v tovarni. Pravi, da je zadovoljen z našim napredkom in želi, da bi tudi v prihodnjih letih naredili toliko novega.

Pavle Ulčar ni pozabil na naš »kaj teng«. Ko ga prejme, je vedno vesel. Natančno ga prebere.

Frančiška Kožlakar stanuje v dupliškem Kulturnem domu, stara je osemimpetdeset let in je osmo leto v pokoju. Delala je v skladišču surovih polizdelkov v strojni mizarni. Šla je invalidsko v pokoj, imela je velike težave z želodcem, pravi pa, da je zadnje čase le nekoliko boljše.

Frančiška je vedno živela sama. Tako je tudi sedaj. Sama si gospodinji in si vse potrebno uredi. Dobro se razume s sestro Cilko, zelo rada pa ima tudi drugi dve sestri in ju rada obiskuje. Prav posebno je vesela, ko se lahko ukvarja z otrokom Cilkinega sina, ki ji

pomeni pravi košček sreče. Kar ni sama doživela v življenju, doživlja z mlajšim rodnom. Upa, da bo še dolgo tako.

Janez Repanšek se je veselo zasmel, ko smo ga vprašali, če bi se hotel pogovoriti. Sicer sva bila pred leti ožja sodelavca in vedno prijatelja. Dobrega razpoloženja ves čas pogovora ni skrival. Za srajco je imel pripet lep nagelj in dobre volje je pripovedoval, da se nima za kaj pritoževati.

Janez je star devetinšestdeset let, v pokoju je sedem let. Delal je v tehnični pisarni, bil je tehnični risar, potem pa kalkulant.

Doma ne miruje. Povečali in obnovili so hišo in napravili novo ostrešje. Veliko dela je bilo pri tem. Tudi mizarkega. Tudi sedaj še mizari. Po malem, da ni dolgčas. Rekel je, da ne kuha, kot to dela precej drugih upokojencev. To delo prepušča ženi. Raje hodi v hribe. Letos je bil že dvakrat na Veliki planini, bil pa je tudi v gorah v Avstriji. S Turističnim društvom Kamnik.

Je zdrav in zadovoljen. Rad pogleda naše Glasilo in prebere to in ono. Tako želi tudi v prihodnje.

Justina Jerman je kot naša prejšnja pogovornica **Frančiška** stara osemimpetdeset let. Z delom v Stolu je prenehala pred enajstimi leti. Bila je politirka. Izučila se je v stolarni pri mojstrici Pavli Čičigoj. Kasneje je bila politirka v mizarni. Veliko kinofoteljev je spolitirala.

Justina je bila najbolj zadovoljna v tovarni, ko je bilo največ dela. Vedela je, da bo takrat dobro zaslužila. Tedaj so bili mojstri bolj strogi, vendar tudi dobri, če so videli, da jih ubogaš in dobro delaš. Ko se je mudilo, je velikokrat delala nadure. Začela je ob šestih zjutraj in končala ob desetih zvečer ali pa tudi ob treh zjutraj. Ničesar ni bilo pre-

Ob delu čistilke se največkrat ustavimo tedaj, ko to delo ni opravljeno. Ko ima čistilka več dni zapored dopust ali je v bolniški. Tedaj občutimo, kako zoprna sta nered in slaba čistoča.

Prav tako, kot druga opravila, je potrebno to delo. Na čistem in urejenem delovnem mestu, ob stroju, v pisarni in sanitarijah se bomo dobro počutili, ko bodo ti pometeni, pobrisani prah in urejeno še vse drugo, kar je za današnjega človeka nekaj povsem vsakdanjega.

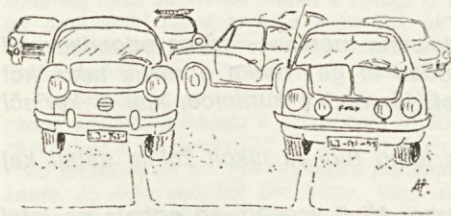
Ob tej priložnosti bi morali vprašati čistilke, koliko dosledni smo mi sami pri vzdrževanju reda. Ali nam je vseeno, če odvržemo odpadni papir v za to pripravljen koš ali kar po tleh, ali nam je vseeno, ko bi morali ohraniti tla in okolico čisto in ali nam je vseeno, kakšen občutek bo imel na tem prostoru naš sodelavec. Posebno še tedaj, ko mislimo, da nas ni nihče videl, kako smo se v skupnem prostoru obnašali.

Kolikor manj mi opazimo naše čistilke, toliko bolj one poznajo nas. Za vsakogar vedo, kako je navajen na red in koliko mu je do čistoče. — Če ne verjamete, jih povprašajte.

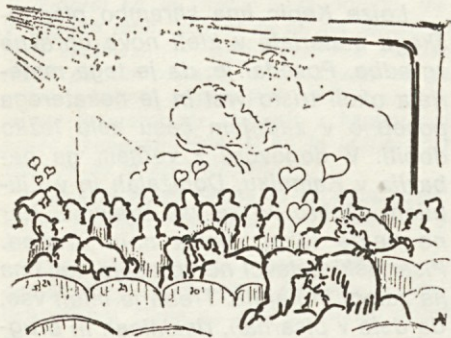
Nek naš parkirni prostor. Ura je skoraj dve. Minila je delovna sobota. Delavci na vso moč hitijo po avtomobile. Minutni kazalec se obrne le za tristošestdeset stopinj, ko sta na parkirišču le še dva avtomobila. »Zamudnika« že prihajata. Tako se nam mudi z dela!

***

Mnogi tako »vržejo« avto na parkirišče, kot bi padli z neba. Z malo boljšim odnosom do sodelavcev bi se dalo na istem mestu varno in hitro parkirati za polovico več avtomobilov.

***

Mladini prepovedani filmi so tudi v našem kraju posebno doživetje. Vsi mladi se že v »mlečnih« letih spoznajo s pravimi ljubezenskimi prizori in razumljivo jim postane tudi tisto, kar bi morali sami še lep čas ugotavljati. Zatorej, mlada dekleta, da ne boste začudene, vaši osvajalci so strokovnjaki prav za vse!

***

*Pred tovarniških izletom:
»Veste, fantje jaz bi šla, vendar bi samo plesala.«
(!!!)*

težkega. Rekla je, da se je v tovarni vedno sprostila. Sodelavke so se med seboj pogovarjale, si zaupale, včasih so tudi pokvantale in se nasmejale. Ja, bilo je »fletno«.

O Justini bi lahko še veliko napisali. Pa tudi o drugih. Ob zaključku želimo Karlu, Ani, Pavlu, Frančiški, Janezu in Justini prijetno preživljanje zasluženega pokoja, veliko razumevanja z

domačimi, predvsem pa veliko zdravja in moči za prihodnja leta.

Nasvidenje, Stolovi upokojenci. Želimo, da bi se še velikokrat srečali, pokramljali in se nasmejali. Pogovorili pa bi se tudi o vašem in našem delu. Delati ni nič hudega, le veselje je treba imeti.

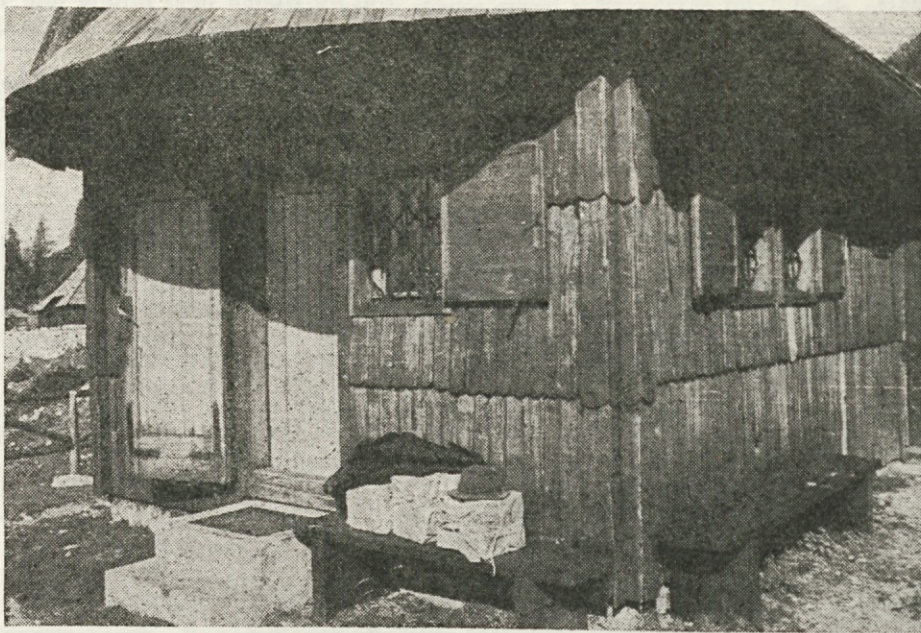
Prihodnje leto se vidimo!

Ciril Sivec

Tako hitro, kot mine vsako leto delavcu letni dopust, je minil tudi letošnji. Občutek imamo, da je bil še včeraj julij in avgust, pa bo kmalu prvi november. Poletna obleka je postala pretanka in poletni spomini so ostali nekje v nas. Če smo dopust prijetno preživeli, se teh dni raje spominjamo, če smo ga manj prijetno, upamo, da bo drugo leto bolje.

Vendar se življenje ne sestoji le iz dopustnih dni, temveč predvsem iz dela, ki je edini nosilec vse človeške blaginje. V teh jesenskih in zimskih mesecih je naša prva dolžnost, da kar največ naredimo na svojem delovnem mestu in tako tudi ustvarimo pogoje za prijetne trenutke v prihodnjem letu.

»Vas lahko poljubim?«

»Vi ste vendar poročeni!«

»Kaj pa ima to pri tem zraven?«

»Si že kdaj pomislil, da tisti, ki nima rad sebe, tudi drugega ne more imeti?«

O rekreaciji zato tako radi govorimo, ker je je tisoč vrst. Po času pa je razdeljena na rekreacijo po delu in med delovnim časom. Nekateri si drugo tudi takole zamišljajo.

***

Zadnje čase smo postali zelo »prebrisani«. Če vemo, da nam nekdo lahko koristi, potem ga bomo hvalili na vse načine. Če pa vemo, da nam ničesar ne more ali nam na kak drug način ni všeč, tedaj bomo počakali, da bo ta napravil dva koraka vstran in že bomo rekli predpostavljenu (zato ker je predpostavljen): »Tega pa klinca gleda!«

Veliko Stolovcev se danes med seboj ne pozna več. Na različnih krajih razmeščeni tozdi in Interieri ni veliko delavcev je onemogočilo nekdanjo poznanost. Vendar skoraj ni Stolovca, ki ne bi poznal Šubelnove Ivanke iz Križa in delavke v furnirni v tozdu 1. Pred leti, ko je prejela priznanje za dolgoletno zvestobo Stolu, smo o njej že napisali nekaj besed. Danes smo se je ponovno spomnili, ker to zelo rada vidi.

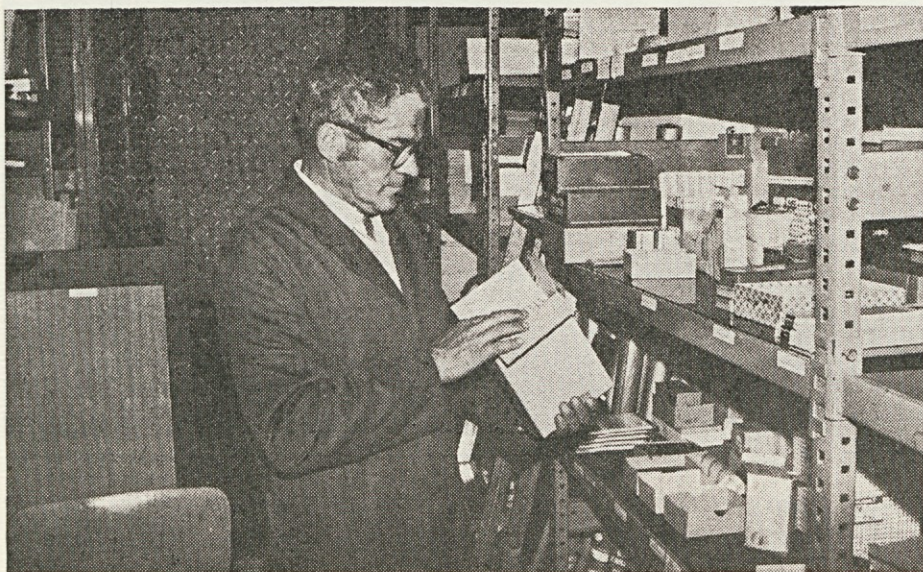
Posebej je omembe vredno njeno delovno mesto — odvoz odpadkov od lupilnice. Ta transport je doslej ostal ročen in ga Ivanka opravlja tako, kot vidimo na sliki. Odpadke nalaga v zaboj, jih vozi v kurilnico, kjer ji kurjači pomagajo izprazniti voziček.

Ivanka svoje delo rada opravlja. Verjetno tudi ni nikoli želela delati kaj drugega.

O Ivanki omenimo še kratko pripombo: Ni ji vseeno, ko odhaja na letni dopust. Stalno premišljuje, kdo ta dan vozi odpadke v peč. Bili so že primeri, ko dopusta ni hotela porabiti in jo je moral mojster ali vodja poslovne enote v to skoraj prisiliti.

Naj bo Ivanka tako pridna tudi v prihodnje!

Z naraščanjem delavcev v Stolu in s tem tudi v skupnih službah se je pojavila še ena potreba — nujnost načrtne nabave pisarniškega materiala in vsakodnevna izdaja tega. Omenjeno delo opravlja Lojze Kepic, ki je bil iz zdravstvenih razlogov premeščen iz gradbene skupine.

Lojze Kepic ima shrambo pisarniškega materiala v kleti nove upravne zgradbe. Povedal je, da je tega materiala okoli tristo vrst in je nekaterega posebno v zadnjem času zelo težko dobiti. V dogovoru z vodjem ga nabavlja v Kamniku, Domžalah in v Ljubljani. Dobro ve za vse trgovine. Kar ne najde tukaj, skuša najti drugod. Pisarniški delavci ne vprašajo, kaj ima na zalogi in kaj ne. Treba je imeti vse, da delo v pisarnah, risalnicah in drugje nemoteno poteka.

***

Včasih so nam rekli, da še slovensko ne znamo, pa vendar radi poizkušamo govoriti vse druge jezike, ko smo le kilometer čez slovensko mejo. Tudi hrvaško radi udarimo, pa čeprav takole: »Molim dajte mi jedno pivo i jedan kozarac!«

***

»Kako sem vesel, ker je dopust na morju pri kraju!«

ŠE NEKAJ SPOMINOV NA LETOŠNJI DOPUST

»Ljudje so čisto ponoreli«

Grega je bil zelo natančen pri izbiri dopustniškega kraja. Ni imel rad prevelike množice, ni mu bilo všeč preplitvo morje, do globokega je imel tudi predsodke. Vedno se je tolažil, da bo prav tisti teden lepo vreme in tudi zelo topla voda. Na morje je hodil med šolskimi počitnicami, ker je imel šoloobvezne otroke in v kraje, v katerih ima njegova delovna organizacija svoje ali najete počitniške objekte.

Pred dvema letoma je bil Grega na Rabu. Otok se mu je zdel zelo lep, le pravega kopališča ni bilo. Na Krku je bil že tolikokrat, da je poznal vsak ovinek pred Njivicami, v Njivicah pa skoraj vsako hišo in pot. Nekajkrat je bil tudi v Piranu. Zdelo se mu je zelo lepo, toda kaj, ko ni toliko prostora, da bi se brez skrbi obrnil, pa se ne bi zaletel v vsaj pet domačinov.

Za letošnje poletje se je Grega odločil poizkusiti srečo v avtokampu v Umagu. V kampu že kakih deset let ni bil in se je zato nadejal, da zna biti ta dopust zelo prijeten. Bele počitniške prikolicе so skrbno razmeščene v čistem borovem gozdičku, od recepcije proti morju vodi ozka asfaltna potka. Tudi sprehajališča ob morju so vsa asfaltirana in ponoči ravno prav osvetljena za ponovno oživiljanje ljubezni. Ob obali so prijetne slaščičarne, kjer prijazni ljudje v belem mole sladoleđ in druge dobrote kar skozi okno. V bližnjem Umagu je moč dobiti še vse tisto, kar morda v kampu ne bi imeli. Pri okoliških kmetih je dovolj pristnega domačega vina, liter po nekaj jurjev, vendar tako dobre kvalitete, da se zares splača skočiti ponj.

Kar pa je najpomembnejše, v kampu je življenje zares enkratno. Zjutraj je vstajanje okoli osmih, dotlej je v gozdičku vse mirno. Do devetih ali desetih traja umivanje in zajtrk. Nikoli ne zmanjka časa za kratek klepet s kolegi iz tovarne ali znanci, kjer ga dopustniki takoj vrnejo kozarček ali dva. Prav prijetno je tudi srečevanje med debli okoli poldneva ali malo kasneje, ko ljudje prično misliti na kosilo in med borovci prijetno zadiši.

Najprijetnejši pa je gotovo večer. Sonce popušča z vročino, še zadnji kopalci prihajajo k prikolicam in šotorom in se nasmejani zdržujejo v pogovoru. Za kar ni bilo časa čez dan, je čas sedaj. Pred prikolicе se prinese obilnejše pletenke vina ali kar plastične kante, ki drže več kot pet litrov. Vino se ne pije iz kozarcev, temveč kar iz cele posode, saj smo tukaj vendar vsi enaki. Ne ločujejo se starejši od mladih, ne ženske od moških. Kdor se opoldne ni utegnil počteno najesti, se bo sedaj. Letovalci bodo razpostavili pečice pred prikolicе, zakurili in pekli. To bo pravo domače življenje, ali kot mu nekateri pravijo, »prvobitno«. Tako so ljudje nekaj živeli. Imeli so skromno streho, preprosto ognjišče in pravo kapljico, po kateri so kar žareli od veselja in moči.

Zatorej se je Grega letos odločil, da bo šel prav v kamp. V desetih letih, kolikor ni bil na takem mestu, so se ljudje gotovo »kultivizirali«. Eno desetletje vendar nekaj prinese, materialni, pa tudi moralni razvoj. Ljudje so gotovo vedno bolj dobri, mirni, obzirni, pripravljeni vsak trenutek priskočiti na pomoč in kar je morda za življenje v kampu najbolj pomembno, željni prave skupnosti, tiste, ki so jo ljudje poznali nekoč, ko jih civilizacija še ni spreminjala.

Tako je mislil Grega in se poln upov in nad podal v kamp, znosil kovčke v prikolico in se počteno oddahnil. Vendar ne za dolgo ...

Stena sosednje prikolicе je bila le za petdeset centimetrov odmaknjena od Gregove prikolicе. V njej so bili neki fantje in dve dekleti. Okna so imeli na stežaj odprta in Gregovi otroci so

kar zazijali, ko so gledali prizor, odmaknjen le dobra dva metra. Fantje so objemali in poljubljali dekleta in se pri tem menjavali. Gregova žena je skočila pred okno, razširila roke in zavpila: »Ne, tega pa ne boste gledali. Še malo, pa bodo na postelji. Kam smo prišli!«

Napravil se je večer. V kampu je oživel, kot v vojaškem taboru po zmagi. Iz skoraj vsake prikolicе je bilo slišati govor, petje, pa tudi vpitje. V deset metrov odmaknjeni prikolici je skupina pobalinov tako vpila, da se je zgrajalo pol kampa. Nekateri so odšli k fantom in jih pogovarjali, vendar se niso dali. Zato so dopustniki čakali, kdaj se bodo divjaki umirili. Res so odšli, vendar so se že čez pol ure vrnili in nadaljevali s petjem in pripombami do enih ponoči.

Noč je minila in pričel se je prvi dopustniški dan. Najprej urejanje osebnih zadev. Na skupnem WC so se ljudje gnetli in čakali v vrsti. Nekateri so se trudili na pravem mestu, drugi kar za vrati, spet drugi, ki so svoje fiziološke potrebe opravljali stoji, pri odprtih vratih. Gotovo je zelo motil neprijeten vonj, ki ga Grega, ki stanuje v bloku, v tolikšni koncentraciji že zdavnaj več ne prenese. Poiskal je ženo in ji rekel: »To bi bilo pa vendar lahko bolje urejeno, ali bi bili vsaj ljudje bolj kulturni. Saj so čisto ponoreli.«

Grega se je zatekel k svoji prikolici. Po naključju je pogledal proti sosednjemu šotoru. Slišal je, da je nekdo potegnil z zadržko po platnu. V šotoru je stal poraščen moški in odpenjal razporek v hlačah. Hip zatem je zacurljalo. Po končanem opravlilu si je zapel razporek in »zadržal« šotor. Ne da bi pri tem stopil iz šotora. »Slabši kot žival,« je rekla Gregova žena. »Žival se umakne na skrito mesto in opravi svoje. Človek je pa res prasec. In to v takšni množici, kot je tukaj. Pa še sram ga ni!«

Družina naših in drugih se je odpravila k morju. Nekateri so posedli po obali, bolj korajžni so zakoračili v vodo. Na lepem se je na pomolu prikazal močno ogorel fant. Kopalke je imel tako majhne, da manjših zares ni mogel imeti. Okoli pasu je imel vrstico, zadaj vrstico, spredaj pa vsega kvadratni decimeter blaga. Dekleta so zijala za njim, otroci so se smejali, starejši ljudje so gledali vstran. Fant je šel v vodo, z njim pa temnelo deklet. Stala sta v vodi, se onegavila in se smejala. Grega je pogledal po svojih otrocih. Na srečo jih ni bilo tam. Šli so v trgovino.

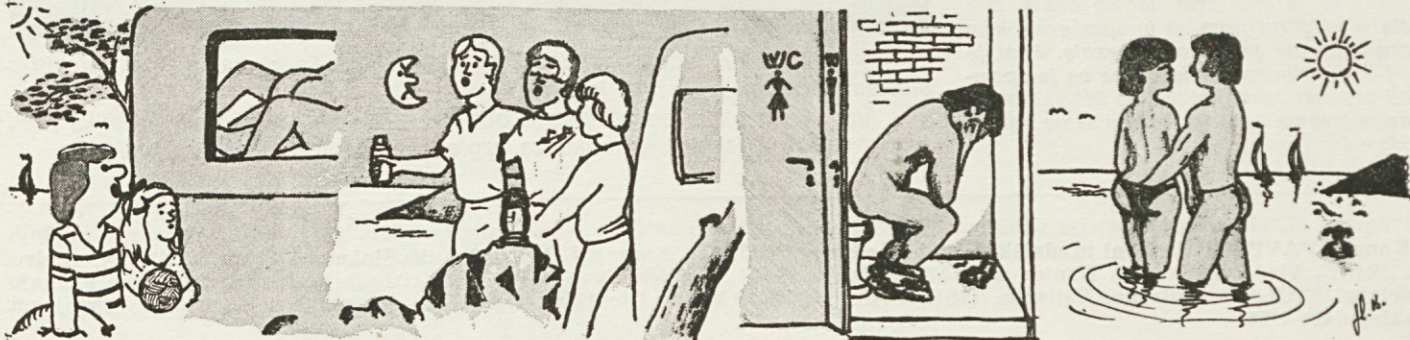
Proti večeru se je Gregova družina odpeljala v kaka dva kilometra oddaljeno restavracijo. Če celo leto niso toliko zaslužili, da bi bili enkrat ali dvakrat počteno postreženi, potem naj gre vse k vragu. Na terasi so sedeli trije natakariji. Gostov je bilo zelo malo. Grega je poklical prvega natakarja. Leno in slabe volje je prišel k mizi. Ko mu je družina povedala, kaj želi, je natakar zaspano povedal: »Ribo boste dobili v oni gostilni, dobro vino imajo tam spodaj, solate pri nas ne pripravljamo, krompirja za pontri nam je tudi zmanjkalo. Izvolite drugam.«

Zvečer je Grega hodil po kampu. Kje za vraga pa so naši Stolovci, saj je vendar precej naših prikolic tukaj. Ljudje pa se ne morejo najti. Prikolice so bile tako goste postavljene, da povsod ni mogel skozi. Torej še slabše kot doma. Če ne bi bilo morja, bi bilo vse skupaj zares vredno dobro figo.

Grega je iskal domače ljudi. Prvi mu je res ponudil čašo vina, ostali pa so se držali tako kislo, kot bi bili ne vem kje, ne pa na morju. Naj gre taka družina nekam ... ne pa v kamp. Lahko bi prišli skupaj, vsak bi nekaj dal, posedli bi in se vsaj tukaj malo zblížali.

Gregovi so nekako preživeli dopust na morju. Vračali so se proti domu. Ob cesti je brhka domačinka prodajala breskve in grozdje. Grega je kupil vsakega sadja po kilogram. Plačal je, dal papirnati vrečki ženi in pognal avto. Kar med vožnjo so pričeli jesti. Vendar joj. Vse breskve so bile na spodnjem delu nagnite, torej so bile že tako naložene v zaboju. Zares lepo. Človek bi rad še kak sadež z morja, pa te takole potegnejo. Kot da si zares zadnjič ob našem Jadranu.

C. S.

SMO TAKI IN TAKI . . .

»Kaj sedite med malico?«

»Pa tudi med šihtom!«

* * *

»Kaj, če bi tisto točko dali malo pred drugo, ko se bo že vsem mudilo domov!«

* * *

Imamo vse. No, kar ni, ni!

* * *

»Veš, da niti toliko ne delam. Več je malic in odmorov kot delovnih ur!«

* * *

Na sestanku sploh niso vedeli, za kaj gre, pa se tudi trudili niso, da bi vedeli.

* * *

Včasih so pridno delali, skromno jedli in se odkrito pogovarjali. Danes pa . . .

* * *

»Ne bo prišel daleč, čeprav je strokovnjak. Ni komoščar!«

* * *

Nekateri se za plačo samo sprehajajo!

* * *

Prijatelja se naredimo, ko koga rabimo!

* * *

Včasih smo bili prijateljev najbolj veseli, ko so prišli. Danes, ko grejo!

* * *

Vsi na dopustu, Janez pa na delu, na delu, ki bi mu lahko rekli dopust!

* * *

»Tamalo imam bolno. Bi lahko dobila dopust?«

* * *

»Nekdaj smo bili mladi in lepi. Sedaj ostane samo še in!«

* * *

Sedel je na obali, namakal trnek, gledal in lovil!

* * *

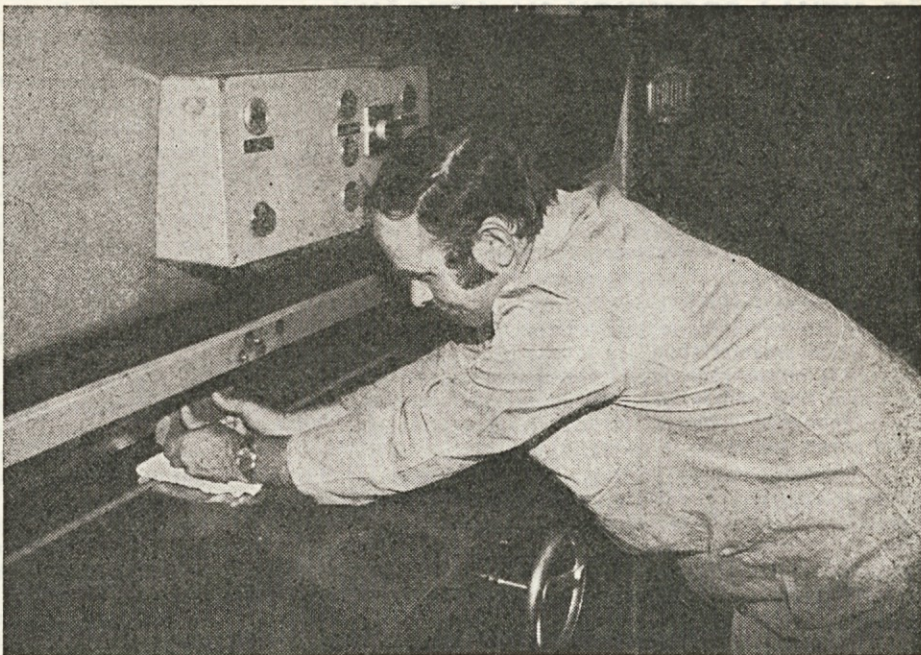
»Samo zato ne grem na morje v naše domove, da nisem skupaj s sodelavci!«

* * *

»Ne briga me, kje v kampu so drugi naši delavci. Veliko raje vidim, da jih ne vidim!«

* * *

Mirko je imel zelo debelo dekle. Bila sta pred poroko, pa so ju spraševali, kam bosta šla na poročno potovanje. Fant je bil tiho, prijetne domisljice pa se je spomnil prijatelj Jaka: »Mirko bo šel za poročno potovanje kar trikrat okoli svoje debele Mete.«

Delo na paketnih škarjah se ne sestoji samo iz vlaganja furnirja pod nož in pritiskanja na gumb, temveč še iz precej drugega dela. Med zelo pomembno spada pravilna priprava stroja. Pravočasno mazanje in pravilno brušenje ohranja stroju delovno stanje in kvalitetno delo.

Med strokovnjaki za pravilno pripravo paketnih škarij je Milan Štebe iz tozda 2, ki se pri delu vedno pridržuje varnostnih predpisov in stroj tudi tako pripravi, da je razrezovalcu zares prijetno delati.

Precej del pri izdelavi sedežnega pohištva se še vedno ne da opraviti s strojem. Tudi brušenje laka je tako.

Ana Marinšek iz površinskega oddelka stolarne je marljiva brusilka med posameznimi brizganji in lahko za vzgled marsikateri mladi delavki.

Izdaja v 2100 izvodih Industrija pohištva STOL Kamnik. Glasilo urejajo — glavni urednik Ciril SIVEC, odgovorni urednik Konrad VAVPOTIČ in člani uredniškega odbora: Boris DEMŠAR, Franc SIKOŠEK, Ivanka Šinkovec, Franc BAUMAN, Andrej PERČIČ, Vinko JAGODIČ, Danica KOČAR in Sonja ZORN. Lektor: Ivan SIVEC. List izhaja vsak mesec in ga prejema delavci STOLA brezplačno. Natisnila TISKARNA LJUBLJANA v Ljubljani. Oproščeno prometnega davka po pristojnem sklepu 421-1/72.